

DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy **8 str.** Naczelny Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 12-2 w pol. Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza Konto czekowe P. K. O. Nr. 160-315. Cena numeru w Toruniu i na prowincji **gr. 20**

Oddziały: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21, tel. 214-94 — Gdynia, ul. 10^{tego}, tel. 13-44 — Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9, tel. 442. Wejherowo, ul. Gdańska 4, tel. 64, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, — Inowrocław, ul. Marsz. Piłsudskiego 4a, tel. 602.

Rok V.

Toruń, sobota 29 lipca 1933

Nr. 171

Zdobywca Atlantyku kpt. Skarżyński wylądował we Francji

Warszawa przygotowuje się na przyjęcie bohatera lotnika

(o) Paryż, 28. 7. (tel. wł.). Kapitan Skarżyński, który przybył z sześciogodzinnym opóźnieniem z Buenos Aires do Boulogne Sur Mer, oświadczył przedstawicielom Polskiej Agencji Telegraficznej, iż odlot jego do Warszawy nastąpi bezpośrednio, gdyż nigdzie nie będzie się zatrzymywać. Kapitan Skarżyński odleci natychmiast po zmontowaniu samolotu, co już może nastąpić jutro. Maszyna przybyła razem z lotnikiem do Boulogne Sur Mer, skąd dziś o godzinie 8 rano przewieziona zostanie na aerodrom Anglevaire oddalony o 22 km. od Boulogne gdzie zajmie się składaniem aparatu specjalnie przybyły kierownik warsztatów lotniczych z Warszawy.

Kpt. Skarżyński podkreślił uprzejmość angielskiego towarzystwa okrętowego Blue Star Line, które przewiozło na okręcie należącym do tej linii samolot zupełnie bezinteresownie pomimo, iż okręt nie jest przy stosowany do tego rodzaju transportu.

Kpt. Skarżyński jest wzruszony przyjęciem jakiego doznał od rodaków w dalekiej Południowej Ameryce i zachowa we wdzięcznej pamięci dowody uprzejmości władz i ludności miejscowej Brazylii i Argentyny. Wypoczął w czasie długiej i spokojnej podróży morskiej kpt. Skarżyński oczekuje chwili, aby drogą powielazną powrócić do kraju.

W Warszawie już się ukonstytuował komitet przyjęcia bohatera lotnika, który opracował plan jego przyjazdu do Warszawy i związanych z tem uroczystości powitaniowych.

Na spotkanie kpt. Skarżyńskiego wyląduje 3 eskadry lotnicze po 5 aparatów każda, które będą tworzyć dyon honorowy. Kpt. Skarżyński przelecie wzdłuż trybun ustawionych na lotnisku mokołowskim

poczem wyląduje. Na środku lotniska ustawiona będzie specjalna trybuna, na której P. Premier Jędrzejewicz udekoruje orderem „Polonia Restituta” kpt. Skarżyńskiego.

Kontakt „klubu rzymskiego” z „klubem wschodnim”.

najlepszym rozwiązaniem wielkiej koncepcji Panuropey.

Paryż 28. 7. (PAT). W dłuższej korespondencji z Warszawy, Henryk Korab w „Le Matin” analizując sytuację polityczno-gospodarczą Niemiec i zasadnicze tendencje Sowietów, dochodzi na podstawie opinii polskich czynników politycznych do wniosku, iż drogą wskazaną dla utrzymania pokoju jest scharmonizowanie programu paktu czterech który właściwie mówiąc, określa jej koncepcji nie posiada, z paktem o nieagresji państw wschodnich, umową jasną i precyzyjnie skonstruowaną.

Nawiązanie kontaktu między „klubem rzymskim” a „klubem wschodnim” — zdaniem poważnych kół politycznych Warszawy — byłoby najlepszą metodą dojścia do wielkiej koncepcji panuropejskiej, którą przygotować mogą jedynie porozumienia regionalne, będące podstawą dalszego rozwoju idei federacji państw. Inicjatywę w tym kierunku — twierdzi Korab — może podjąć zdaniem kół polskich, tylko Francja, która znajduje w Polsce gorącą zwolenniczkę tej koncepcji i zdecydowaną współpracowniczkę.

Dobre stosunki z Polską leżą w interesie Gdańska

Gdańsk powinien to być zrozumieć 13 lat temu

Paryż, 28. 7. (PAT). L'Ere Nouvelle zamieszcza dalsze uwagi deputowanego Gaston Poitevin na temat odprężenia stosunków między Polską a Gdańskiem, co nastąpiło zdaniem autora dzięki zrozumieniu przez hitlerowców gdańskich, iż dobre stosunki z Polską i obiektywna interpretacja międzynarodowego statutu, obowiązującego Gdańsk, leży w interesie miasta, które z 2.112.000 ton obrotu towarowego w roku 1913 osiągnęło w roku 1927 dzięki związkowi gospodarczemu z Polską 7.897.000 ton.

Dalszy rozwój dobrych stosunków polsko-gdańskich, który jak się zdaje zainaugurowała wizyta Rauschninga w Warszawie, zależy jest wyłącznie od dobrej woli Gdańska. Polska od chwili powstania

Wolnego Miasta kierowała się w stosunku do niego starą tradycją łączącą ten port nadbałtycki z Rzeczpospolitą Polską, zawsze dążąc do polubownego załatwienia wszelkich spraw, a jednocześnie zawsze w sposób zdecydowany broniła swoich praw zasadniczych w stosunku do W. Miasta.

Przytaczając opinię Rauschninga, że Gdańsk rozumiał, iż współpraca z Polską jest nie tylko konsekwencją traktatów, ale przede wszystkim koniecznym następstwem naturalnych czynników gospodarczo-geograficznych, p. Poitevin kończy swoją uwagę, zaznaczając, iż Gdańsk powinien być to zrozumieć już 13 lat temu. Lepiej jednak, że się to stało późno, aniżeli wcale.

Kto podpalił Reichstag?

Proces van Lubbe'go odbędzie się w końcu listopada

Berlin, 28. 7. (PAT). „Tel. Union” informuje z Monachium, iż min. Frank na wczorajszej konferencji prasowej udzielił wyjaśnienia w sprawie procesu o podpalenie Reichstagu. Oświadczył on, że proces odbędzie się prawdopodobnie z końcem listopada, lub z początkiem grudnia i że obro-

nę obejmą adwokaci niemieccy, ponieważ senat karnego Trybunału Rzeszy kategorycznie sprzeciwił się dopuszczeniu obrońców zagranicznych. Okazało się — mówił dr. Frank — że van Lubbe nie może być uważany za jedynego sprawcę podpalenia, lecz że musiał on mieć współników.

Pompatyczny koniec bezowocnej konferencji

Londyn, 28. 7. (PAT). Wczoraj nastąpiło formalne odroczenie konferencji gospodarczej. Chociaż odroczenie to było sprawą postanowioną, zamknięcie prac konferencji na życzenie Mac Donalda, członków prezydium odbyło się w sposób bardzo uroczysty.

Mimo strasznego upału, panującego wczoraj w Londynie, delegaci, rzeczoznawcy i dziennikarze wraz z nieliczną publicznością musieli wysłuchać, nie licząc tłumacza

25 przemówień w ciągu 3-godzinnego posiedzenia rannego i na posiedzeniu popołudniowym, które miało trwać półtorej godziny. Przemówienia te były nieciekawe i nie zawierały nic nowego. Zadowolenie cechowalo jedynie przemówienie delegata sowieckiego Majskego, który z nieukrywaną satysfakcją twierdził, że rezultaty konferencji równają się zeru.

Po przemówieniu przewodniczący konferencji Mac Donald po wyrażeniu podzięko-

P. Marszałek Piłsudski przyjął min. Becka w Wilnie

Wilno 29. 7. (PAT). Pan Marszałek Piłsudski bawił wczoraj przez parę godzin w Wilnie. Pan Marszałek przyjął w pałacu reprezentacyjnym Ministra Spraw Zagranicznych p. Józefa Becka, który przybył do Wilna aeroplanem.

Dowódca floty lotewskiej wyjechał do Warszawy

Dowódca eskadry lotewskiej komandor Spade wyjechał wczoraj o godz. 23 do Warszawy.

Min. francuski Aubert w Katowicach

Katowice, 28. 7. (PAT). W drodze z Warszawy do Wiednia bawił w Katowicach minister Aubert, delegat francuski na konferencję rozbrojeniową. Minister Aubert złożył wizytę wojewodzie Grażyńskiemu, z którym odbył dłuższą rozmowę.

Herriot przez Polskę powróci z Rosji do Paryża

Paryż, 28. 7. (PAT). „Le Matin” donosi, iż Herriot w towarzystwie senatora Serlina i deputowanego Bastida — radykałów socjalnych — wyruszy z Marsylii 3 sierpnia przez Stambuł do Związku Sowieckiego. Herriot powróci do Paryża prawdopodobnie przez Polskę.

Ambasador Wysocki złożył swe listy uwierzytelniające

Rzym, 28. 7. (PAT). Dr. Alfred Wysocki, ambasador Rzeczypospolitej przy Kwirynale, został przyjęty w dniu dzisiejszym przez premiera Mussoliniego, któremu złożył odpisy listów uwierzytelniających.

Szwedzi wygrali w korespondencyjnych zawodach strzeleckich z Polską

Sztokholm, 28. 7. (PAT). Zakończone zostały korespondencyjne zawody strzeleckie z bronią małokalibrową Polska — Szwecja. — Zespół szwedzki odbywał strzelanie w Sztokholmie, zespół polski w Poznaniu. Wygrał Szwedzi, posiadający sławę doskonałych strzelców w stosunku 2824 p. do 2722 p.

Mussolini jutro kończy 50 lat

Rzym, 28. 7. (PAT). Dnia 29 bm. przypada rocznica urodzin Mussoliniego, który kończy w tym dniu 50 lat. Premier zapowiedział, aby nie robiono z tej okazji manifestacji i nie przysyłano powinszowań i darów. Zamierzano spędzić ten dzień zupełnie jak każdy inny.

Polski cukier do Sowietów

transportowany będzie przez Gdynię

(o) Warszawa 28. 7. (tel. wł.). Między Bankiem Cukrownictwa a sowieckim przedstawicielstwem handlowym toczą się pertraktacje o dostawę 200 wagonów cukru dla Rosji. Pertraktacje są już w fazie finałowej. Cukier będzie przewożony z Gdyni drogą morską do Leningradu.

Pusty grób Porwanie zwłok uczestników napadu na pocztę w Gródku

Lwów, 28. 7. (PAT). W nocy z dnia 24 na 25 bm. niewykryci sprawcy rozkopali na cmentarzu w Gródku Jagiellońskim mogiłę, której pochowano zwłoki Jurka Berezińskiego i Władysława Staryka, uczestników napadu na pocztę w Gródku Jagiellońskim w lipcu 1932 roku. Przybyli na miejsce przedstawiciele władz znaleźli grób rozkopany i pusty. — Miejscowy starosta powiatowy przystąpił na tychmiast do energicznego dochodzenia.

Jaknajwyższe świadczenia, jaknajtańsza administracja

Wywiad u p. wiceministra Opieki Społecznej dr. K. Ducha

Na wiadomość o zbliżającym się terminie wejścia w życie pragmatyki dla pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych, prasę opozycyjną porwały obiegając fantastyczne pogłoski na temat rzekomego wyglądu tej pragmatyki. Wobec tego zwróciliśmy się z prośbą o wyjaśnienie w tej mierze do najbardziej kompetentnego źródła t. j. do p. wiceministra Dr. Ducha który łaskawie udzielił nam poniższego wywiadu. (Red.)

— W jakim stadium, Panie Ministrze, znajdują się prace nad pragmatyką służbową dla pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych?

— „Ustawa z dnia 17 marca 1932 r. upoważniła władze instytucji ubezpieczeń do wydania norm o prawach i obowiązkach pracowników. Pragmatyka będzie właśnie wykonaniem tego upoważnienia. Prace nad pragmatyką przeciągnęły się wskutek długiego i szczegółowego uzgadniania poszczególnych postanowień projektu z postulatami zawodowych organizacji pracowników. Uzgadnianie to zostało wreszcie zakończone, przyczem znaczna część postulatów organizacji pracowniczych będzie uwzględniona i od września r. b. pragmatyka wejdzie w życie.

Pragmatyka posiada duże znaczenie zarówno dla instytucji ubezpieczeniowych, jak i dla samych pracowników. Normuje ona w sposób jednolity stosunki służbowe tych pracowników, które są dotąd normowane w sposób różnorodny i likwiduje na tem tle wyrosłe wybujałości.

— W jaki sposób i w jakich granicach pragmatyka rozwiązuje zasady ustawy z dnia 17 marca 1932, że stosunek służbowy pracowników ubezpieczeniowych ma charakter prywatno-prawny? — pytamy z kolei.

— „Jest w tem wyraźne nieporozumienie — odpowiada p. minister. — Zarówno Kasy Chorych jak i zakłady ubezpieczeń są instytucjami prawa publicznego. Jest rzeczą logiczną, iż pracownicy tych instytucji winni być wyposażeni w uprawnienia urzędników państwowych oraz powinni podlegać przepisom służbowym publiczno-prawnym na wzór urzędników państwowych. Ustawa z dnia 17 marca 1932 r. zdecydowała jednak inaczej i dlatego stosunek ten otrzymuje charakter prywatno-prawny.

Stosunek służbowy prywatno-prawny opiera się w zakresie pracy umysłowej, na rozporządzeniu Prezydenta Rzplitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych, w którym najważniejszym prawem pracownika, w zakresie trwałości stosunku pracy, jest tylko 3-miesięczny okres wypowiedzenia lub niezdolności do pracy. Natomiast przepisy pracowników działających na zasadach prawa publicznego znają takie instytucje, jak: odprawy, emerytury, stabilizacje, komisje dyscyplinarne itp. niespotykane w stosunku prywatno-prawnym. Należy zatem zdecydować się na jedno, albo drugie. Nie można przecież wybierać tylko tego, co jest z każdego z tych stosunków najdogodniejsze dla pracownika.

Ks. Biskup dr. Okoniewski w Marienbadzie

J. E. Ks. Bisk. Dr. Okoniewski udał się, za radą lekarzy, na kilkutygodniową kurację do Marienbadu, w Czechosłowacji.

Zastępuje go J. E. ks. Biskup Sufragan Dominik, który odbywa obecnie wizytację kaniacką dekanatu czerskiego.

Sekcja skautów słowiańskich pod przewodnictwem Polski

W czasie świątecznego zlotu skautowego pod Budapesztem wzięli udział w konferencji ferencyj skautowa, w której wezmą udział przedstawiciele organizacji harcowskich wszystkich państw, należących do Międzynarodowego Biura Skautów w Londynie. Na konferencji omówiona będzie m. in. kwestja utworzenia w Międzynarodowym Biurze Skautowym specjalnej sekcji skautów słowiańskich, której przewodnictwem przypadnie prawdopodobnie w udziale Polsce.

Projekt pragmatyki, zachowując dla pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych instytut korzyści wynikające z charakteru stosunku prywatno-prawnego, dodaje ponadto szereg korzyści specjalnych. Któreby normalny stosunek służbowy prywatno - prawny nie przewidywał, mianowicie: możliwość stabilizacji, rozszerzenie okresów urlopowych i okresów niezdolności do pracy, nie powodującej rozwiązania stosunku pracy, powołanie odpraw i komisje dyscyplinarne.

— Co stanowi, w nakreślonych przez Pana Ministra granicach, podstawę nowych przepisów służbowych?

— „Nowe przepisy“ — mówi dalej p. minister — są oparte, w znacznym przybliżeniu, na normach ustalonych dla urzędników państwowych. Jest to konieczne, gdyż wszelka służba publiczna winna być traktowana jednakowo, bez względu na to, czy ma ona charakter państwowy, samorządowy, czy też społeczny. Wszystkie one stanowią służbę publiczną — i ludzie, którzy się jej poświęcają muszą to rozumieć, uznać i zastosować się do tego w życiu.

Istotą i treścią służby w instytucjach ubezpieczeń społecznych musi być przede wszystkim należyte obsłużenie ubezpieczonego: — najwyższe świadczenia, jaknajtańsza administracja. Ubezpieczony musi stanowić punkt ciężkości instytucji ubezpieczeń społecznych. W rze-

czywistości spotyka się u nas aż nazbyt często i zupełnie indyferentne zjawisko. Za treść i istotę instytucji uważa się pracownika, obsługującego ubezpieczonych. Jest to stan nienormalny i niedopuszczalny, — likwidują go więc nowe przepisy. Mam nadzieję, Mam nadzieję, że pracownicy powołani do pełnienia doniosłej funkcji społecznej przez służbę w społecznych instytucjach ubezpieczeniowych — a zwłaszcza w Kasach Chorych — sami zwdziałają sobie sprawę z nienormalności takiego stanu rzeczy. Instytucja nie może mieć na względzie przeważnie interesu jej pracowników, albo też być w zupełności od swych pracowników uzależnioną.

— Czy nie zechciałby Pan Minister wyjaśnić nam treści § 9 przepisów? Paragraf ten bowiem jest może najwięcej atakowany.

— „Proszę pana, — mówi p. minister, — atakuje się § 9 zupełnie bezpodstawnie. Nie narusza on przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o umowie o pracę pracowników umysłowych. Art. 25 tego rozporządzenia ustala, że pracodawca może zwolnić pracownika za 3-miesięcznym wypowiedzeniem. Wynika to z istoty stosunku prywatno-prawnego, która mieści się również w stosunku służbowym pracowników ubezpieczeniowych. Jeżeli więc pracownik nie zgadza się na zmianę warunków pracy, można mu — zgodnie z przepisami prawa, — wypowiedzieć pracę na 3 miesiące. Ponadto

w zakresie postanowień tego paragrafu opinje zrzeszeń pracowniczych zostały w poważnej mierze uwzględnione, gdyż w określonych przypadkach stali pracownicy nie będą — w razie braku ich zgody na zmiany przepisów — pozbawieni w zupełności prawa do odprawy.

Na uwagę zasługuje § 30, który przewiduje znaczne odprawy dla zwalnianych. Należy przytem podkreślić, że odprawa jest do pewnego stopnia skapitalizowaną emeryturą, a przecież pracownikowi umysłowemu zapewnia emeryturę ubezpieczenie w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych. W ten sposób pracownik instytucji ubezpieczeniowej, uprawniony do odprawy, jest niejako dwukrotnie ubezpieczony, gdyż pobranie odprawy przy zwolnieniu nie narusza w niczem ciągłości ubezpieczenia powszechnego.

— A jak się w pragmatyce przedstawia sprawa uposażeń pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych w porównaniu np. z uposażeniem urzędników państwowych?

— „Są one wyższe niż urzędników państwowych — odpowiada p. minister. — Wysokość zasadniczego uposażenia miesięcznego według nowych przepisów ustalono: dla I. grupy — 970 zł., dla II. — 790 zł. i dalej 630 zł., 530 zł., 450 zł., 400 zł., 350 zł., 300 zł., 250 zł., 200 zł., 165 zł., i dla najniższej grupy pracownika umysłowego — XII. — 140 zł. Ponadto dochodzi uposażenie zmienne, a więc dodatki: ulopowy, rodzinny, lokalny i funkcyjny. Dodatek rodzinny np. wynosi na żonę od 20—60 zł., na dziecko od 10—30 zł. w zależności od grupy. Djęty wynoszą od 12—40 zł. Dalej urzędnicy państwowi opłacają 8% na emeryturę, gdy tymczasem wszystkie składki z tytułu ubezpieczeń społecznych za swych pracowników pokrywa zakład w całości, a więc składki do Z. U. P. U. i do Kasy Chorych. Oto są najjaskrawsze różnice na korzyść pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych.“

— A czy jest przewidziane powszechne obniżenie uposażeń pracowników ubezpieczeniowych?

— „Niestety, pewne umiarkowane obniżki będą musiały być wprowadzone, gdyż tego wymaga stan finansowy instytucji ubezpieczeniowych. Wpływy z tytułu składek ubezpieczeniowych zmniejszyły się, wprowadzenie więc oszczędności okazało się konieczne. Trzeba pamiętać, że urzędnikom państwowym obniżano płace już dwukrotnie oraz podniesiono składkę emerytalną, zniesiono dodatki itp. Konieczność pewnego zmniejszenia wynagrodzeń pracowników jest sama przez się widoczna, zwłaszcza gdy się zważy, że personel Kas Chorych nie zmniejszył się, gdyż w myśl art. 4 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. nie można do chwili wydania nowych przepisów służbowych zwolnić nikogo poza rzadkimi wypadkami zwolnienia z winy pracownika.“

W każdym razie jednak przytoczone przezeń nowe uposażenia pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych będą jeszcze, nawet po pewnym ich zmniejszeniu, wyższe od urzędniczych“ — kończy swoje wywody p. minister Duch.

Ambasador francuski na Pomorzu

W tych dniach bawił na Pomorzu ambasador Francji p. Laroche i w towarzystwie pewnego wyższego urzędnika z Warszawy oraz za stępcy starosty tczewskiego p. Piwnickiego — zwiedził katedrę w Pelplinie, majątek ziemski p. Skarżyńskiego w Radostowie oraz elektrownię w Gródku.

Polscy akademicy do Jagosławji

W dniu 2 sierpnia rb. wyjeżdża z Warszawy wycieczka studentów polskich do Jugosławji, organizowana przez Akademicki Związek zbliżenia Międzynarodowego „Liga“. W wycieczce bierze udział 60 słuchaczy wyższych uczelni. Wycieczka, która potrwa miesiąc, zwiedzi również Austrię, Rumunię i Węgry.

Po uchwaleniu ustawy sterylizacyjnej

Bezwzględna opozycja w kołach katolickich

Komentując ustawę o sterylizacji „Vossische Ztg.“ przypomina, że zagadnienie to było przedmiotem ożywionych dyskusji i sporów. W kołach lekarzy narodowo - socjalistycznych uważają wyrażanie żądania przymusowej sterylizacji za bezpośrednią konsekwencję hitlerowskiej ideologii rasowej. Ustawę o sterylizacji z całą stanowczością przeciwstawiały się sfery kościelne. Ze strony kościoła katolickiego opozycja ta przybrała charakter wręcz bezwzględny. Dziennik po-

wołując się na encyklikę Piusa jedenastego o małżeństwie chrześcijańskim, stwierdza, że w tym sporze światopoglądów niema miejsca dla kompromisu.

Ustawa o sterylizacji uchwalona została przez gabinet Rzeszy na posiedzeniu dnia 14-go bm. wraz z 30-ma innymi przedłożeniami, których większość została bezpośrednio ogłoszona. Opublikowanie ustawy sterylizacyjnej nastąpiło dopiero w dniu 25 b. m.

Zeschle galezie

Uplynął już szereg dni od chwili, gdy Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok skazujący 10-ciu przywódców „centrolewu“, ludzi, którzy przed majem 1926 roku odgrywali wielką rolę, byli dygnitarzami z wzajemnej asekuracji interesu międzypartyjnego.

Jakie wrażenie w społeczeństwie wywarł ten — trzeci już z rzędu — wyrok? Powiedzmy odrazu: ż a d n e.

Z największą obojętnością przyjął ogół fakt że 10-ciu asów przedmajowego partyjniactwa zostało porażonych skazanych przez sąd. Nikt się ani nie obruszył ani litował, nikt nie przywiązywał do faktu tego najmniejszego znaczenia.

I to właśnie jest dla skazanych może n a j d o t k l i w s z a k l e s k a.

Dlaczego się tak stało? Skąd to kompletne już zobojętnienie na los ludzi, którzy ongiś reprezentowali w społeczeństwie pewne wartości, a teraz uchodzą za czynnik, budzący conajwyżej obojętność?

Proces „centrolewu“ był tylko e p i l o g i e m

Nie był — jak to się dzieje niekiedy w procesach politycznych — starciem nowych, kielkujących myśli, dążeń czy pragnień ze starą oporną formą życia. Z sądu sądowej nie płynęły żadne nowe myśli idące w przyszłość. Od ławy oskarżonych wiała stęchła. W procesie brzeskim coś się kończyło, nie zaczynało się nic. Proces ten nie przypominał łapania nowych pędów, — przypominał natomiast odcinanie martwych, zeschłych gałęzi. Na ławie oskarżonych napewno nie siedziela „rewolucja“, która wtedy nawet, gdy jest pokonana, zostaje żywą. To była tylko błąd, anemiczna „kontrrewolucja“. Nie był to proces nie tylko przyszłości ani nawet teraźniejszości. Był to proces minionej, nie sławnie przebrzmiałej przeszłości.

To też proces „centrolewu“ nie był etapem walki politycznej. Walka ta została rozstrzygnięta już przedtem, już dawno. Opozycja — przegrana na polu siły, jak na polu ideologii. Sejmowładztwo dowiodło, że nie umie rządzić i że nie umie obalić rządów, że nie posiada jednostki i że nie wyraża mas, że samo nie wie dokąd iść i że nie rozumie, dokąd prowadzi n a s z a

droga

Oto istota tej klęski obojętnej przemilczenia, jaka obecnie spotyka bohaterów partyjnych

A przecież niedawno to czasy, kiedy słowem: „B r z e ś e“ galwantować chcieli ci sami ludzie masy, uważając „swój“ proces za odszkodowanie do wymarzonej akcji powrotu do utraconego raju władzy... Przypomnijmy sobie: — jakże gwałtownie, jak krzykliwe starano się wtedy w Polsce „kapitalizować“ całą aferę w kierunku politycznym! Ileż to nadziei przywiązywano do tego procesu! Jakich w nim wietrzył „skarób“ agitacyjny - propagandowy! I jak rozkoszowano się każdą wzmianką, każdym epizodem, każdym świadkiem, każdym zeznaniem! Jak przeobrażać starano się salę sądową w trybunę wiecową!

Wszystko to zawiadło. Wysilek 10-ciu pod sądnych i niemal podwójnej ilości ich obrońców wysilek setek i tysięcy patetycznych anuncjacji prasowych, nawet „pomoc“ ze strony p r a w i c y, — wszystko nie zdało się na nic. Sztuczne fale rzekomego „wzburzenia“ aż nazbyt rychło opadły, propaganda bardzo prędko wyflatała do cna.

Społeczeństwo bowiem uświadomiło sobie bardzo szybko, że to stare n a w y k i w a r c h o l e n i a, stare p r z y w o r y a n a r c h i j i p o d a l y s o b i e r ę c e w t y m z e s p o l e, który zasiadał trzy razy na ławie oskarżonych. A raz uświadomiwszy to sobie, społeczeństwo przyjęło jako rzecz naturalną i zrozumiałą, aby w a r c h o l o w — k a r a ć.

I dlatego też dziś opinia publiczna przestała się zupełnie interesować zarówno podobkami, które doprowadziły do procesu, jak i jego przebiegiem i wynikiem, — jak wreszcie losem tych, którzy z „Brześcią“ chcieli uczynić dogodny instrument walki w swej „rozgrywce“ o w l a d e zę polityczną.

Zeschle, zbutwiałe gałęzie partyjne, które jedynie niepotrzebnie wycieńczyły zdrowy pień państwowego organizmu, należy odciąć, żeby nie zaważyły w przyszłości. Odcięte — same i tak rozypią się w próchno.

Z Pomorza do Gödöllő

Wyprawa polska zgrupowana będzie w dwu podobozach

W dniu 25 bm. opuściła Toruń reprezentacyjna drużyna harcerska Chorągwi Pomorskiej, udająca się na Międzynarodowy Zlot Skautowy na Węgrzech w składzie 4 harcmistrzów, 6 podharcmistrzów oraz 36 harcerzy starszych. Żadna drużyna polska nie będzie reprezentowana na Węgrzech w takim składzie instruktorskim. Komendantem drużyny pomorskiej jest drh. harcmistrz Władysław Waclaw Sieradzki, Komendant Chorągwi Pomorskiej Harcerzy.

Po pożegnaniach z rodzinami i bracią harcerską — wyprawa wyjechała pociągiem poznańskim do Nowego Sącza, gdzie zbiera się cała wyprawa polska do Węgier by po rozbięciu próbnego obozu w niedzielę wyruszyć wraz z całą wyprawą harcerstwa polskiego specjalnymi pociągami do Węgier. Drużyna harcerstwa pomorskiego wyjechała w pełni zrozumienia swego poleźnictwa propagandowego polskości Pomorza wśród Węgrów jak i wśród 35-cio tysięcznej braci skautowej z całego świata jako wybrana garstka reprezentująca 6.000-ną męską organizację harcerstwa Pomorza oraz jako część społeczeństwa Pomorskiego.

Za drużyną pomorską płyną życzenia całego społeczeństwa pomorskiego pomyślnie i owocnej pracy na tegorocznym Jamboree.

Z terenu zlotu donoszą, że wyprawa polskich harcerzy składająca się z 1.500 osób, umieszczona będzie w Gödöllő w siódmym i czwartym podobozie. W siódmym podobozie umieszczeni będą harcerze z całej Polski zgrupowani w t. zw. chorągwi „złepkowej” z wyjątkiem Warszawy, oraz Komenda wyprawy. Harcerstwo polskie otrzymało przepiękną polanę wzdłuż szerokiej alei, wiodącej do środka obozu z łowiska wprost od wejścia głównego i namiotu Baden-Powella.

Do obozu wchodzić się będzie przez stylową bramę zakopiańską. W centrum obozu z jednej strony alei wznosić się będzie główny maszt ze sztandarem polskim i na małym wzniesieniu kaplica w stylu siedmiu, w której umieszczony będzie ołtarz polowy konfederatów barskich, przy którym ks. Marek odprawiał nabożeństwa

Uniemożliwiony hold ś. p. ks. biskupowi Bandurskiemu

Obywatelski komitet uczczenia rocznicy wyjazdu Pierwszej Kadrowej jako donosi ajencja „Iskra” postanowił uczcić to święto oddaniem holdu ś. p. ks. biskupowi Bandurskiemu.

W tym celu komitet zwrócił się do miejscowego proboszcza ks. dziekana Chodyko z prośbą o zezwolenie na ustawienie przed kościołem popiersia ś. p. ks. biskupa Bandurskiego. Ks. Chodyko wyraził swą zgodę na ten projekt. Uroczyste poświęcenie pomnika miało się odbyć dn. 5 sierpnia w przeddzień rocznicy wyjazdu legionistów na wojnę.

Dnia 25 b. m. ks. Chodyko zakomunikował komitetowi obywatelskiemu, że z przyczyn od niego niezależnych musi cofnąć poprzednie swoje zezwolenie. Jak utrzymują ta niespodziewana zmiana decyzji w sprawie ustawienia popiersia ś. p. ks. biskupa Bandurskiego na terytorium okalającym kościół spowodowana została rozporządzeniem ks. arcybiskupa Jalbrykowskiego.

15 tys. legionistów na Zjazd warszawski

Z racji wyznaczonego na dzień 6 i 7 sierpnia dorocznego Zjazdu Legionistów, oczekiwany jest przybycie do Warszawy już w sobotę dnia 5 sierpnia, około 15.000 legionistów.

W Komisariacie Rządu odbyła się konferencja z właścicielami hotelów, restauracji i kawiarni, na której omawiane były sprawy zakwaterowania i aprowizacji uczestników Zjazdu.

Hotele zadeklarowały znaczną ilość łóżkowych i bezpłatnych noclegów, restauracje zaś zobowiązały się do 25 proc. niższych cen dla osób, zapotrzebowanych w legitymacje zjazdowe.

polowe. Po przeciwnej stronie alei staną namioty przewodniczącego Związku p. Wojewody Grażyńskiego, naczelnika Głównej Kwatery Harcerzy i równocześnie Komendanta Wyprawy harcmistrza Olbromskiego, oraz wszystkich szefów wydziałów. Tam też będzie model wieży piastowskiej z Cieszyna, świetlica reprezentacyjna Pol-

ski oraz kilka świetlic regionalnych. Komendantem tego podobozu jest generał Germandy Geza.

Z Polakami będą sąsiedowali bezpośrednio Anglicy, Czesi, Jugosłowianie, Szwajdzy, Finnowie, Szwajcarzy, Austriacy, Norwegowie i Łotysze. Inne narodowości umieszczone będą w innych podobozach....

Afery i aferki w PPS Co dzieje się na Śląsku?

Gniazdko partyjne naszych opozycjonistów są pełne wszelakiego rodzaju afer i aferki. O tem, co dzieje się w P. P. S. na Śląsku pisze w osobnej broszurze zredukowany redaktor oficjalnego organu P. P. S. na Śląsku „Gazety Robotniczej” oraz sekretarz okręgowego PPS., Jan Kawalec. Oto niektóre soczyste wyjątki z tej broszury — oskarżenia.

„Partja — pisze dawny towarzysz — stacza się po równi pochyłej, nie tępi zła ani łajdactwa we własnych szeregach, ale zła broni, zło tuszuje i pokrywa. Ja byłem innego zdania, sądziłem, że zanim zacznemy w cudzem oku dostrzegać źdźbło, najpierw trzeba wyjąć z własnego belkę”. Za to zawieszono mnie w prawach członkowskich.”

O gospodarce w centralnym Związku Górników autor broszury podaje m. in. naępujące fakty:

Gospodarka C. Z. G. jest najbardziej fatalna. Jestem w posiadaniu bilansów C. Z. G. za rok 1929 i 1930 oraz za rok 1931. W bilansach tych zaznaczone są dochody ze składek i czynszów z domów jak najmniej uwidocznione wydatki.

Dochodu z czynszów za dwa miesiące

nie uwidoczniono w bilansie. Obliczając po dług innych miesięcy braknie w bilansie około 7.000 zł.

W roku tym odbył się w Krakowie Międzynarodowy Kongres Górników. Niech to warzysze przyjmą do wiadomości, że koszt kongresu tego wynosił aż 9.246 zł. Sam bankiet kosztował kilka tysięcy złotych.

Nie koniec na tem: wpływowi towarzysze partyjni trudnili się „wyrabianiem pożyczek”, brali łapówki, zarabiali na remoncie domu górniczego itd. Słowem, jak stwierdza autor, łajdactwa i świństwo kwitną bezkarnie w socjalistycznej partii.

Pos. Roguszczyk wystąpił z N. P. R.

Jeden z założycieli Narodowej Partii Robotniczej i kierownik tej partii na Śląsku poseł Roguszczyk opuścił swoje stronnictwo. Powodem były nieporozumienia w łonie N. P. R. W ostatnim czasie pos. Roguszczyk był zwolennikiem najściślejszego współdziałania z Koriantym i Chrześcijańską Demokracją. W sejmie śląskim utworzył wspólny Klub obu tych stronnictw.

Miłosne listy Napoleona sprzedano za 130 tys. zł. na licytacji

W Londynie zlicytowana została biblioteka Rosenberga, w której między innymi znajdowało się 8 listów miłosnych Napoleona I do jego późniejszej małżonki Józefiny. Listy te osiągnęły cenę 4.400 funtów (według teraźniejszego kursu około 130 tysięcy złotych). Listy pisane były w czasie od marca do czerwca 1796 roku i w maju 1800 roku. Ostatni posiadacz nabył je przed przeszło 100 laty od jakiegoś Polaka, który otrzymał je od lokaja Józefiny.

Lokaj ten zabrał je po śmierci Józefiny. Oprócz listów do Józefiny znajduje się w zbiorze list pożegnalny Napoleona, pisany z Elby do cesarzowej Marii Ludwicy, który jednak nie dotarł do celu, ponieważ goniec niosący ten list nie mógł cesarzowej znaleźć. Za list ten zapłacono na licytacji sumę 1000 funtów (30.000 złotych). Część biblioteki, zawierająca pamiętki po Napoleonie, przyniosła ogółem 13.000 funtów (około 400.000 złotych).

Chciałby więcej...

Majątek byłego cesarza Wilhelma

W związku z wiadomościami, jakie zaczęły pojawiać się w prasie o tem, że majątek byłego cesarza Wilhelma wynosi 700 milionów mk i że tem samem jest on najbogatszym Niemcem, naczelna administracja byłego pruskiego domu panującego ogłosiła komunikat, prostujący powyższe doniesienia. Według tych wyjaśnień, wartość majątku b. pruskiego domu królewskiego nie wynosi nawet jednej dziesiątej wspomnianej sumy.

Zaznacza się przytem, że przy zawieraniu w latach 1925 i 1926 umów pomiędzy państwem i koroną, dom królewski wyrzec się musiał 5/6 swego prywatnego majątku na rzecz państwa. Z pozostałego majątku utrzymywanego jest 17 domów książęcych, liczących 49 osób oraz otrzymują zaopatrzenia liczni urzędnicy b. domu panującego wraz z przejętą służbą.

Echa pobytu Radka na Pomorzu na łamach prasy angielskiej

„Manchester Guardian” stwierdza, że ostatnie wypadki w Polsce wskazujące na szybki wzrost porozumienia pomiędzy Polską a Związkiem Sowieckim są bardzo uważnie obserwowane przez dyplomację angielską.

Dziennik przede wszystkim wymienia wizytę Radka, którego nazywa sowieckim Pertinaxem, podkreślając, iż spędził on dwa tygodnie w Polsce bardzo życzliwie przyjmowany. Szczególnie na uwagę zasługuje fakt, iż Radek spędził 5 dni na Pomorzu, poświęcając się do kładnemu przestudowaniu zagadnień, związanych z tą prowincją Polski. Jego artykułów o Pomorzu odczekują z wielkim zainteresowaniem, zwłaszcza w Niemczech. Były zastępca komisarza ludowego handlu zagranicznego Ha-

neki przybył również do Polski, przywoząc dokumenty, dotyczące pobytu Marszałka Piłsudskiego w carskich więzieniach. Dokumenty te zawierają wiele raportów policyjnych i będą umieszczone w polskim muzeum historycznym. Rząd sowiecki w ten sposób odwdzięcza się Polsce za dar uczyniony Moskwie w postaci dokumentów i listów, jakie Lenin w swoim czasie pozostawił w Zakopanem.

Przechodząc do stosunków ekonomicznych polsko-rosyjskich dziennik stwierdza, iż ożywają się one coraz bardziej. Rosja kupuje na Górnym Śląsku stal, jest mowa również o zamówieniu w Polsce lokomotyw.

Powstaje pytanie, które wszystkich jednako interesuje, czy definicja napastnika za-

Z procesu wadowickiego „Dostaniesz kulę w łeb”

W dalszym ciągu procesu o zabicie w powiecie żywieckim zeznawali dalsi świadkowie. Świadek Józef Zawada złożył przed sędzią śledczym zeznania obciążające oskarżonych. Prosił tegoż sędziego, aby zeznań jego nie ujawnił, a to dla tego, że się obawia zemsty. Zapytywany na dzisiejszej rozprawie w tej sprawie przez przewodniczącego, świadek Zawada stwierdził, iż istotnie obawiał się zemsty, albowiem otrzymał z placówki O. W. P. i Związku Hallerczyków wiadomość, że każdy kto będzie zeznawał obciążająco „dostanie kulę w łeb”. Zeznania Zawady wywarły na sali duże wrażenie.

Pod znakiem swastyki

Pod władzą teroru.

Rewizje dokonane na całym terytorjum Rzeszy wśród podróżujących kolejami, statkami, samochodami, lub innymi środkami komunikacji opinja francuska przyjęła z oburzeniem. Prasa podaje informacje o przebiegu tej rewizji pt. „Niemcy pod władzą oprawcy” — „ohydne metody” itd. Rezultaty tej drakońskiej operacji, mającej na celu wykrycie i wyłapanie opozycji w szeregach nazi, jak twierdzą jednogłośnie korespondenci pism paryskich były prosto znikome.

Kardynał pod nadzorem.

„Ekstrablatt” donosi z Rzymu Od dłuższego już czasu krąży wieści, że kardynał monachijski Faulhaber znajduje się pod ścisłym nadzorem i nie może opuścić swego pałacu monachijskiego. Przed pałacem jego pełni podobno straż oddział szturmowy. Z dobrze poinformowanych źródeł oświadcza, że rząd będzie się starał uczynić kardynała zupełnie nieszkodliwym.

Rozwiązanie Czarnej Brygady.

Tajna policja rozwiązała organizację tak zwaną „czarną brygadę pruskiej” będącą ra dykalnym odłamem związku „Wehrwolf”.

Organizacja ta posiadała charakter wybitnie nacjonalistyczny — bolszewicki. Kierownikiem jej był dawny współpracownik Otto Strassera.

Kobiety w zastaw.

Rząd turyngijski nakazał aresztowanie żony i córki burmistrza miejscowości Langewieson Worchy, przebywającego obecnie w Pradze czeskiej. Aresztowanie rodziny Worchy jest odwetem za rozpowszechnianie przez nie go zagranicą wiadomości o rzekomym złem traktowaniu go w Niemczech.

Nowy kodeks karny.

Według doniesień prasy monachijskiej, minister sprawiedliwości Frank oświadczył, iż nowy niemiecki kodeks karny będzie ogłoszony jeszcze w ciągu roku. Minister zapowiedział ogłoszenie amnestii, i zakomunikował, że obronę oskarżonych o podpalenie Reichstagu obejmą adwokaci niemieccy.

Wodami rzek Polski do morza płynię 1200 wioślarzy

Organizacja wielkiego spływu wodnego przez Toruń do morza, urządzonego z okazji 700-lecia grodu Kopernika pod egidą Ligi Morskiej i Kolonjalnej oraz Państwowego Urzędu PW. i WF. — dobiega końca.

Jakkolwiek każdy dzień przynosi nowe zgłoszenia, a impreza ta przybiera coraz to większe rozmiary, to jednak już dziś możemy podać szcze gółowy program spływu.

W dniu 30 bm. t. j. w niedzielę o godz. 10-tej wyruszy z Warszawy zorganizowana flotylla łodzi i kajaków, która pod komendą p. mjr. Kozubowskiego spłynie do Modlina, gdzie dołączy się do niej gros uczestników spływu, posiadających tego — jak wiadomo — charakter gwiazdzisty. O godz. 14-tej wodniarze wyruszą ku Toruniowi. Przed Toruniem, w Złotorzy nastąpi zorganizowanie wszystkich zawodników biorących udział w spływie w kolumnę, liczącą zgórą 1.200 łodzi, z całej Polski. Kolumna ta dopłynie do Torunia w szyku defilowym. Defilada łodzi filmowana będzie przez operatorów Sportu Filmu Związku Strzeleckiego.

W dniu 5 sierpnia b. r. uczestnicy spływu zwiedzają Toruń, wezmą udział w Akademii w czasie której wręczony zostanie adres hołdowniczy z okazji 700-lecia m. Torunia, poczem wodniarze zjedzą wspólny obiad.

Dnia następnego rano — spływ wyruszy w dalszą turę, do Brdziejścia koło Bydgoszczy, gdzie w dniu tym odbywał się będą wszechpolskie regaty wioślarskie.

Po regatach łodzie spłyną do Fordonu, na no eleg i skromny posiłek przygotowany przez tamt społeczeństwo, działające przez specjalny Komitet, na czele którego stoi p. inż. Szymański.

Następnego dnia rano uczestnicy spływu wyruszą w daleką podróż do Gdańska. W Tczewie — wodniarze spodziewani są dnia 10 sierpnia rano. I tu zorganizowana zostanie defilada, która

spłynie do zatoki stoecznej gdańskiej, gdzie łodzie zawodników załadowane zostaną do pociągów.

Spółeczeństwo polskie miasta Gdańska przyjmie wodnych gości koleją, poczem wyruszą oni parostatkami do portu w Gdyni. Sobotę, dnia 12 sierpnia spędzą wodniarze w Gdyni i na Helu.

W niedzielę, dnia 13 sierpnia odbędzie się w Gdyni uroczysta akademja, połączona z rozdaniem nagród, oraz wspólny obiad, poczem nastąpi oficjalne rozwiązanie spływu.

Dzięki przychylności Pana Ministra Komunikacji, udzielono uczestnikom spływu zniżek kolejowych z ważnością do dnia 20 sierpnia — wszyscy będą mogli przez kilka dni wypocząć nad morzem.

Oprócz nagród i żetonów pamiątkowych, niektórym uczestnikom spływu otrzymają indywidualne nagrody wartościowe, jak np. za najdłuższą odbytą trasę, która niewątpliwie dostanie się je-

dnnem z naszych kresowców, pozatem za najlepszy wygląd załogi na odcinku Tezew — Gdańsk i t. p. M. in. dyr. Państw. Urzędu WF. i PW. p. 144 dypl. Kiliński ofiarował cenną nagrodę w postaci namiotu dwuosobowego, p. prezydent m. Pińska Piotr Oliwiński — jakaj dwuosobowy, p. dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza piękną rzeźbę wyobrażającą symbolicznego „Kopistę“, p. kmtd. Straży Granicznej płk. Jur. Gorzechowski — obraz olejny, p. d-ca Korpusu nr. 6 gen. Popowicz — dwa namioty indywidualne, pp. d-cy Korpusów 4 i 5 nagrody pieniężne i w in.

Uczestnicy spływu — wzdłuż całej trasy będą przyjmowani przez społeczeństwa bardzo gościnnie. We wielu miejscowościach wyłoniły się z inicjatywy L. M. i K. specjalne Komitety.

Spółeczeństwo pomorskie, które będzie świadkiem spływu: wszystkich zawodników — witać ich będzie niewątpliwie całym sercem i duszą.

Falszerze octu w kilku miastach powędrowali do więzienia

W toku energicznej akcji, podjętej w celu ostatecznego zlikwidowania potajemnych rozlewni octu, z polecenia władz przeprowadzono rewizję w kilku miastach, która dała sensacyjne wyniki. W Łodzi mianowicie u nieakiego Bauma wykryto kilka tysięcy butelek fałszowanej esencji octowej oraz kilkadziesiąt tysięcy podrobionych etykiet znanej wytwórni chemicznej w Grodzisku. Również i w Gostyninie rewizja dokonana w jednym z lokali handlowo-przemysłowych wykryła 3.000 butelek esencji octowej, w Błaskach zaś około 200

butli i większą ilość podrobionych etykiet.

Zarówno esencja octowa jak i etykiety ulęgły skonfiskowaniu, a winnych fałszerstwa aresztowano. Ekspertyza chemiczna stwierdziła, że fałszowana esencja zawierała zaledwie 20 proc. octu, a 80 proc. wody.

Energiczna akcja władz, która doprowadziła do wykrycia i zlikwidowania działalności fałszerzy, spotkała się z ogólnym uznaniem kupiectwa, któremu fałszerze przez dostarczanie złego artykułu również wyrządzali poważną szkodę.

Z całego kraju

5 MILJONÓW LITRÓW MNIEJ.

Płóć spirytusu jaką Państwowy Monopol Spirytusowy zakupi z gorzelnin rolniczych w okresie kampanji 1933-34 na cele konsumcyjne ustalona została na 20 milionów litrów. W porównaniu z kampanją ubiegłą obecny kontyngent za kupu surowca został zmniejszony o 5 milionów litrów.

Zmniejszenie zakupu tłumaczy się tem, że monopol posiada znaczny jeszcze remanent niesprzedanych zapasów zeszłorocznych, a ponadto liczy się z dalszym spadkiem spożycia alkoholu w kraju.

NAD JEZIOREM NAROCZ.

Przybyła samochodem z Pikielisk nad jezioro Narocz pani marszałkówna Pilsudska z córkami. Goście zatrzymali się w nowowzniesionym przez kuratorjum okręgu szkolnego wileńskiego szkolnym schronisku wycieczkowym nad jeziorem Narocz. Miejscowi rybacy, gdy dowiedzieli się, że do schroniska przybyła Pani Marszałkówna, ofiarowali jej z ostatniego swego połowu najpiękniejszą szczupak naroczański.

W NADMORSKICH LETNISKACH.

W Karwi, w pow. morskim przebywa obecnie około 300 osób, opłacających takse kuracyjną (12 zł za 6 tygodni od głowy rodziny). Ceny mieszkań u rybaków wahają się od 60 do 80 zł miesięcznie za pokój 2 osobowy, z utrzymaniem zaś od 180 do 240 zł miesięcznie od osoby. W Jastrzębiej Górze frekwencja letników jest słabsza. W miejscowości tej bawi około 100 osób. Pobyt w pensjonacie kosztuje od 12 do 18 zł dziennie.

NAGRODY ZA WYKRYCIE FAŁSZERSTW

Ministerstwo Poczt przyznało 30 funkcyjnarjom poczt nagrody w wysokości od 100 do 500 zł. za udaremnienie fałszerstw księżeczek oszczędnościowych P. K. O.

LIRA WIEJSKIEGO DENTYSTY.

Muzeum Etnograficzne na Wawelu wzbogaciło się nowymi darami. M. in. p. Marja Gworzeniówna nadesłała starodawną lirę, własność Andrzeja Sobka, dentysty wiejskiego, który „grę na tym instrumencie łagodził bóle swych pacjentów“.

„PRZEGLĄD NOTARJALNY“.

Organ notariatu polskiego „Przeгляд Notarialny“, wychodzący w Krakowie od 12 lat, przeniesiony został obecnie do Warszawy i przekształcony z kwartalnika na dwutygodnik. Przemiana ta związana jest z mającą niebawem nastąpić unifikacją prawa notarialnego.

SOWIECCY LEKARZE.

Na międzynarodowy kongres lekarzy państw słowiańskich w Poznaniu w dniu 12 września za powiadziła przyjazd również delegacja z Sowieców, złożona z szeregu wybitnych uczonych. Na zjazd ten przybędzie pociągiem specjalnym 300 lekarzy jugosłowiańskich, z Czechosłowacji zapowiedziane jest przybycie kilkuset lekarzy.

NIE OPLACA SIĘ.

Projekt podjęcia eksportu piwa z Polski do Stanów Zjednoczonych nie ma widoków powodzenia. Dokładne badanie wszystkich możliwości eksportu przez browary polskie wykazało, iż wywóz piwa na rynek amerykański nie może być opłacalny i połączony musi być z dużymi stratami.

Na plaży chroni przed oparzeniem
KREM MONAROM. 3374

7 milionów umysłowo- chorych w Niemczech

Oficjalny organ związku lekarzy niemieckich, poświęcony zagadnieniom pielęgnowania rasy, zamieszcza statystykę o psychicznym stanie zdrowia ludności na terenie Rzeszy. Jak wynika z tej statystyki, liczba umysłowo-chorych w Niemczech wzrasta ostatnio w bardzo szybkim tempie. Obecnie znajduje się w Niemczech około 250.000 obłąkanych, 100.000 do 200.000 nienormalnych, 75.000 idiotów, 100.000 epileptyków, oraz 6.000.000 umysłowo niedorozwiniętych.

6347 pożarów w pierwszym półroczu

Z obliczeń Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, w okresie pierwszego półrocza rb. zanotowano w Polsce ogółem 6347 pożarów. W tym samym okresie roku ubiegłego liczba pożarów wynosiła 7427, w roku 1931 zaś 9572.

W pierwszym półroczu rb. płonęło ogółem 11620 nieruchomości, tj. przeciętnie 1,8 nieruchomości przy jednym pożarze. W pierwszym półroczu roku ub. liczba ta wynosiła 12005 nieruchomości (przeciętnie 1,6) w roku 1931 — 16815 (przeciętnie 1,7). Największa liczba pożarów przypada na czerwiec.

Termin wcielenia do szkół podchorążych

Ministerstwo spraw wojsk. przesunęło termin wcielenia do szkół podchorążych poborowych z cenzusem. Wcielenie poborowych do szkół podchorążych rocznika 1912 i korzystających z odroczeń roczników 1908, 1909, 1910 i 1911 odbędzie się w roku bieżącym w okresie od 16 do 18 września, a nie jak w latach ubiegłych, w sierpniu.

Trup w pociągu towarowym

W ubiegły wtorek w Pelplinie z pociągu towarowego, idącego z Bydgoszczy, wydobyto zwłoki niejakiego Ciecienińskiego Pawła z Bydgoszczy. Śp. Ciecieniński został postrzelony w prawe udo. Kto go zastrzelił, niewiadomo. — Stwierdzono, że w wagonie, w którym zauważono już trupa kolejarze w Morzeszczynie, — brakowało 1100 kg. węgla. Śledztwo zapewne wyświeci tajemnicę wypadku.

Umysłowo chora chciała wyrwać księdzu kielich

W czasie odprawiania przez ks. proboszcza Młynskiego rannej mszy św. w kościele św. Józefa w Nowemmieście pewna upośledzona na umyśle kobieta rzuciła się na komunikującego wiernych kapłana i usiłowała wyrwać mu kielich. Wierni obezwładnili niewiastę i wyprowadzili ją z świątyni.

Zderzenie... dwóch kajaków

W pobliżu Tczewa zderzyły się przed paru dniami dwa kajaki. Załoga jednego kajaka wraz z rzeczami wpadła do wody. Pasażerowie (jakiś młode małżeństwo z Łodzi) dopłynęli do brzozy, natomiast wszystkie rzeczy, między innymi aparat filmowy i portfel, w którym znajdowało się 1500 zł gotówki, poszły na dno.

Z kongresu szpitalnictwa

W Knocke sur Mer odbył się międzynarodowy kongres szpitalnictwa przy udziale przedstawicieli kilkadziesiątu państw. Z ramienia Polski w kongresie brał udział: naczelnik wydziału w departamencie Służby Zdrowia dr. Witold Przywieczerski, delegat Polskiego Towarzystwa Szpitalnictwa dr. Tadeusz Mogilnicki, inż. Kozłowski z Warszawy i ksiądz Rękaw z Lwowa.

Jednocześnie odbyły się obrady głównego Międzynarodowego Związku Szpitalnictwa. — Na wniosek członków zarządu naczelnika Przywieczerskiego i dr. Mogilnickiego postanowiono zamieszczać w Organie Związku „Nosophon“ artykuły w języku polskim. Organ Międzynarodowego Związku Szpitalnictwa wychodzący w Stuttgarcie ukazywał się dotychczas w językach francuskim, angielskim i niemieckim, w roku zeszłym zaś wprowadzono również język włoski i hiszpański.

Zabójstwo wiceburmistrza Pruszkowa Zemsta partyjna czy osobista?

W Pruszkowie dokonano tajemniczego zabójstwa wiceburmistrza Pruszkowa 45 letniego Stanisława Berenta. Około godziny 11.30 kilku niewykrytych dotychczas sprawców napadło na powracającego ze stacji kolejowej wiceburmistrza, bijąc go laskami. Wiceburmistrz Berent rzucił się do ucieczki. Napastnicy pobiegli za nim, bijąc go w dalszym ciągu. Napadnięty pod razami lasek stracił przytomność, — upadając na ziemię wówczas jeden z napastników strzelił do leżącego trafiając go w bok. — Kula przeszła na wylot.

Świadcami tego napadu było kilka osób, powracających również ze stacji. Przechodnie ci wszczęli alarm, jednakże napastnicy zdolali ukryć się w ciemnościach nocy. Berenta, który na chwilę odzyskał przytomność umieszczono w pobliskim szpitalu powiatowym, gdzie mimo

zabiegów lekarskich, po kwadransie zmarł. Berent osierocił żonę i troje dzieci. Żona jego prowadziła gabinet techniczno-dentystyczny.

Dochodzenie policyjne prowadzone jest w kilku kierunkach. Jest kilka wersji co do tła zabójstwa. Burmistrz Pruszkowa p. Cichocki przypuszcza że zabójstwo ma podkład osobisty. — Berent przed kilkoma laty, zanim został wiceburmistrem, znany był na gruncie Pruszkowa z licznych wystąpień wiecowych. Słynął on jako jeden z lepszych mówców, usmiejących panować nad tłumem.

Posługując się demagogią, obiecując bieda kom złote góry, gdy tylko stanie na czele miasta. Pretendował do stanowiska burmistrza.

Gdy został wiceburmistrem, biedniejsza ludność Pruszkowa liczyła wiele na niego. —

Zawiódłszy się w swych nadziejach, ogół mieszkańców począł odnosić się do niego wrogo.

Charakterystycznym, nie pozbawionym pewnego logicznego związku z zabójstwem jest fakt podobnego napadu na Berenta w kwietniu rb. Kilku ludzi wtargnęło wówczas do domu Berenta, chcąc go pobić. Skończyło się jednak tylko na zdemolowaniu mieszkania wiceburmistrza.

Berent był przewodniczącym niezależnych socjalistów partji pracy na gruncie Pruszkowa, jak również wybitnym działaczem centrali partyjnej. Jego radykalizm, graniczący z komunizmem, był znany wszystkim. W ostatnich jednak czasach Berent począł odsuwać się od swych radykalnych towarzyszy i skłaniać ku umiarkowaniu.

KRONIKA

sobota
29
lipca

TORUŃ

Kalendarzyk rzym.-kat.

Piątek Innocentego

Sobota Marty P.

— Nocny dyżur aptek. Do środy, dnia 2 sierpnia włącznie dyżuruje w śródmieściu Apteka pod Orlem na Bydgoskiem — Apteka św. Anny, Mickiewicza 98; na Mokrem — Apteka pod Łabędziem, ul. Kościuszki 15.

Repertuar ul.:

Mars — Pod kopułą cyrku.
Światowid — Dzielną Wojak Szwejk.
Palace — Quick.

TEATR-POLSKI

Sezon 1932/33

Kier.: Józef Cornobis.

W piątek, dnia 28 bm.
o godz. 20-tej

Przedstawienie dla wojska.

„CLOWN RIX”

Widowisko w 4 akt. Tonny Stanp

Abonamenty i passe-partout nieważne

W sobotę, dnia 29 bm.

o godz. 20-tej

premiera

„BEBEN”

Komedia w 4 akt. Henequina i Vebera

Ceny niższe (popularne)

W niedzielę, dnia 30 bm.

o godz. 16-tej

Przedstawienie popołudniowe

po cenach niższych

„Fräulein Doktor”

Faktomontaż prawdziwy w 6 obr.

Jerzego Tepy

Malasia

— Przed ogólnopolskim zjazdem Legionu Młodych. W dniu 6 sierpnia br. odbędzie się w Warszawie zjazd Legionistów i ogólnopolski zjazd Legionu Młodych.

W związku z tem podaję do wiadomości wszystkim członkom i kandydatom, którzy przynęliby na zjazd wyjechać, że wszelkich informacji dotyczących zjazdu udziela Sekretariat Obwodu LM w godzinach od 17 do 19 w lokalu przy ul. Mostowej 6. Komendant.

— Dancing, bridż, koncert. Komitet przyjęcia wielkiego splotu wioślarzy, kajakowców i żeglarzy „Przez Polskę do morza” urządzi w niedzielę, dnia 30 lipca br. na tarasach ośrodka sportów wodnych nad Wisłą (obok mostu kolejowego) — dancing — bridż — koncert, celem zasilenia funduszy na przyjęcie w Toruni gości zagranicznych, biorących udział w splotwie. Początek o godz. 17.

Poza szeregiem atrakcyj, zorganizowaniem których zajął się specjalny komitet, na czele z pp. pułkownikową Ilnatowiczową i doktorową Szwarcową, koncertować będą dwie orkiestry, co już daje gwarancję doskonałej zabawy, nie mówiąc o naturalnych walorach ośrodka jakimi są ożywe nadwiślańskie powie trze, wspaniały widok na rzekę, malownicze tarasy, no i cukiernia i bufet. Nie wątpimy, że liczne rzesze torunian podążą w niedzielę do ośrodka, by połączyć przyjemne (rozkoszny pobyt na świeżym powietrzu) z pożytecznym (zasilenie kasy komitetu Przyjęcia Splotu).

— Klub Wioślarski organizuje w nadchodzącą sobotę (dnia 29 bm) swą tradycyjną sobótkę, na którą zaprasza członków i sympatyków Klubu.

— Nieszczęśliwy wypadek lotnika torunia. Wychowanek gimnazjum toruńskiego, porucznik-pilot Roman Grzanka z 1 pułku lotniczego w Warszawie, uległ niedawno nieszczęśliwemu wypadkowi lotniczemu, który zakończył się amputacją nogi. Porucznik Grzanka należał do rzędu najzdolniejszych pilotów-akrobatów.

— Pożar w tartaku. Wczoraj rano w czasie palenia trocin w tartaku Rinowa (ul. Matejki 47) iskry zatliły wentylator drewniany w budynku tartakowym. Nim przybyła straż pożarna, robotnicy tartaku pożar ugasił.

— Zderzenie tramwaju... z rowerem. — Naprzeciwko gmachu Starostwa Powiatowego u zbiegu ulic Waly i Chełmińskiej, zderzył się tramwaj linii Mokre — Rynek Staromiejski z... rowerem. Naturalnie ze zderzenia tego rower wyszedł w stanie pożałowania godnym.

— Wiadukt kolejowy w pobliżu dworca Toruń Przedmieście jest miejscem bardzo niebezpiecznym dla pojazdów mechanicznych, gdyż krzyżują się w tem miejscu są bardzo górze, a mury przyczółka wiaduktowego zasłaniają widok. Widać — niedość ostrożnie jechali tam wczoraj popołudniu dwa szoferzy autodorożek Romejko i Okoński, gdyż zderzyli

Przed zjazdem kupiectwa pomorskiego

W dniu 24 września 1933 r. kupiectwo z całej Polski zjedzie do Torunia

Nie ulega wątpliwości, że przeżywamy chwile przełomowe, że jesteśmy świadkami kształtowania się nowych form gospodarczych, szukających jakoby rozwiązania udręczeń, jakie ludzkość cierpi dotąd wskutek przesilenia wywołanego wojną światową. Kryzys objął nawet Stany Zjednoczone Ameryki, kompletnie w ten sposób coraz bardziej poprawe w drodze porozumień międzynarodowych, dowodem czego jest fiasko konferencji londyńskiej, do której tyle przywiązywano nadziei. Okazuje się, że przynajmniej narazie muszą poszczególne narody w drodze samo-

pomocy starać się o opanowanie sytuacji.

Nie więc dziwnego, że handel polski jest również w poszukiwaniu dróg, któreby zaprowadziły kupiectwo do pracy bardziej jak dziś spokojnej i produktywniej, dającej zadwole nie samym kupcom, a będącej w zgodzie z interesami państwa i społeczeństwa.

Celom tym poświęcony jest zjazd ogólnokupiecki w Toruniu, organizowany przez Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, jako naczelna tegoż kupiectwa organizacja zawodowa. Będzie to z kolei 15-ty zjazd pomorski go kupiectwa, rozpoczynający 15-ty rok ist-

nienia Związku.

Jeżeli zmiernym, jak głęboko organizacja twnięła w życie kupca i jego interesy, jak praca jej zajął się z obywatelskim na stawieniem kupca o utrzymanie jego warsztatów, umocnieniem i rozwojem, jak wnikała w prace podstawowe nad ustawodawstwem handlowym, w prace na terenie samorządu gospodarczego, w oświatę handlową, w szkolnictwo i wychowanie młodzieży handlowej, w życie organizacyjne 33 miast pomorskich, — gdzie istnieją od lat 14 Związki Towarzystwa Kupców Samodzielnych — to zrozumieć my, że każdy taki zjazd jest przeglądem o znaczeniu ogólnospołecznym.

Tembardziej zjazd tegoroczny, z uwagi na wskazane na wstępie zdania będzie miał zasięg szerszy, przybędą bowiem delegaci z całej Polski, przybędą wytrawni znawcy życia kupieckiego teoretycy i praktycy.

W Toruniu prace przygotowawcze są już w pełnym toku. Po uroczystej mszy św. w bazylice św. Jana obradować będzie przedpołudniem walne zebranie delegatów Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, zaś popołudniu odbędzie się wielka akademja, z udziałem delegatów z całej Polski w salach Dworu Artusa. Następnego dnia uczestnicy zjazdu wyjadą do Gdyni, gdzie zapoznają się z organizacją portu i miasta Gdyni.

Niewątpliwie wszystkie Towarzystwa nie tylko wyślą delegatów na przedpołudniowe obrady, ale zorganizują wycieczki zbiorowe na kongres kupiecki, na który wstąpią wszyscy członkowie Związku. Uczestnicy kongresu korzystając będą z wyjątkowych ulg kolejowych, obejrzą przytem Toruń i jego zabytki.

Kilo chleba kosztować będzie 36 gr.

Prezydent m. Torunia w dniu 27 lipca br. zmieniając poprzednie obwieszczenie z dnia 11 lipca br. w sprawie cen przetworów zbóż chlebowych, ustalił w porozumieniu z cechem piekarskim cenę za 1 kg. chleba z mąki żytniej I gat. 65 proc. na 0,36 gr.

Ruch pocztowy w Toruniu w czerwcu

W ciągu czerwca z głównego urzędu pocztowego w Toruniu wysłano, przesyłek listowych 898,779; nadeszło przesyłek listowych 600,620; przesyłek poleconych wysłano 20049; nadeszło 462; listów wartościowych wysłano 300; nadeszło 573; paczek bez podanej wartości wysłano 4178; nadeszło 5473; paczek z podaną wartością wysłano 168; nadeszło 547; przesyłek za pobraniem wysłano 1978; nadeszło 2068; zleceń pocztowych wysłano 192; nadeszło 474; przekazów pocztowych wysłano 7861 na sumę zł. 575,858; nadeszło 11082 na sumę zł. 518,722; wpłaty i wypłaty PKO. nadeszło 14804 na sumę zł. 2,938,050, podjęto 3388 na sumę 286,329 zł; czasopism wysłano 207679 egzemplarzy, nadeszło 64018 egz.; telegramów wysłano 2390, nadano 2287; rozmów telefonicznych miejscowych prowadzono 440.165; międzymiastowych 27552.

Jak widać z powyższego zestawienia Toruń jest miastem wybitnie promieniującym, gdyż ilość wysyłanych przesyłek wszelkiego rodzaju wielokrotnie przewyższa ilość przesyłek nadchodzących.

Stan wody na Wiśle

W dniu 27 bm. wodomierze wykazywały Kraków minus 2,32; Zawichost plus 1,46; Warszawa plus 1,52; Płock plus 1,49; Toruń plus 1,56; Fordon plus 1,59; Chełmno plus 1,58; Grudziądz plus 1,86; Korzeniów plus 208; Montawa plus 1,43; Piekło plus 1,52; Tczew plus 1,56; Einlage plus 2,56; Schiwenhorst 2,72.

Kupon
„Dnia Pomorskiego”
do kina „Mars”
upoważnia do nabycia
2 biletów ulgowych
w dniu 28 lipca 1933 r.
(Wyciąć i przedłożyć w kasie).

Piesza wędrownka ociemniałych bohaterów

z holdem dla ukochanego wodza Masz. Józefa Piłsudskiego

W dniu wczorajszym Toruń gościł w swych murach niezwykle gości. Byli nimi dwaj ociemniałi żołnierze Wojsk Polskich, b. chorąży piechoty Mikołaj Waloszewski, kawaler krzyża „Virtuti Militari” i „Medaliu Niepodległości” oraz ułan Stanisław Grabek, odznaczony „Krzyżem Walecznych”. Obaj ociemniałi bohaterowie postanowili złożyć hold swemu Ukochanemu Wodzowi, Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu. W tym celu wymaszerowali onegdaj z Bydgoszczy, udając się pieszo, prowadzeni przez specjalnie wytrenowane psy-przewodniki, do Warszawy, do

Belwederu, aby tam zameldować się u P. Marszałka, w rocznicę bitwy warszawskiej, w czasie której obaj stracili wzrok.

Wczoraj około południa ociemniałi wędrownicy przyszli do Torunia. U granic miasta powitało ich grono kolegów, ze Związku Inwalidów Wojennych, poczem w Ratuszu, przyjął ich w imieniu Magistratu, p. syndyk Tomaszewski. Po kilkugodzinnym odpoczynku, późnym wieczorem niezwykle goście opuścili Toruń, udając się w dalszą drogę Towarzysząc im nasze serdeczne życzenia „Szezęśliwej podróży!”

VII. Pomorska Wystawa

drobiu, gołębi, królików, psów i zwierząt futerkowych i t. p. w Toruniu

Z okazji Jubileuszu 700-lecia miasta Torunia urządza Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu przy współudziale Pomorskiego Związku Hodowców Drobnego Inventarza w czasie od 4 do 6 listopada 1933 r. VII. Pomorską Wystawę Drobiu, Gołębi, Królików, Psów rasowych i myśliwskich, Zwierząt Futerkowych, Przemysłu drobiarskiego itp. w Toruniu.

Zachęcamy hodowców do jak najliczniejszego obesłania wystawy i odpowiedniego przygotowania już teraz swego materiału.

Podczas wystawy będą wygłaszane odpowied-

nie referaty dotyczące hodowli drobiu, psów i zwierząt futerkowych, jak również odbędą się pokazy tresury psów.

Za wyróżnione okazy będą wydawane specjalne nagrody pamiątkowe (z okazji 700 letniego jubileuszu miasta Torunia), nagrody wartościowe, pieniężne, medale złote, srebrne, brązowe, dyplomy, listy pochwalne itp.

Bliższych informacji udziela Pomorska Izba Rolnicza — Komitet Wystawy — Toruń ul. Sienkiewicza 10.

Łódź sztuczny musi stanąć

Memoriały Cechu Rzeźniczego i Stowarzyszenia Restauratorów

Nasz artykuł w sprawie wygórowanych cen za łód sztuczny odbił się żywym echem wśród konsumentów tego produktu. Na ostatnich swych ezbraniach, zarządy Cechu Rzeźniczego i Stowarzyszenia Restauratorów uchwalili wystąpić do Magistratu z odpowiednimi memoriałami, w których, powołując się na naszą argumentację, jako najbardziej w tej materji zainteresowani domagać się będą stanowczo daleko idącej zniżki cen łodzi sztucznej, produkowanego w Rzeźni Miejskiej.

Jak się dowiadujemy, władze miejskie odnoszą się przychylnie do wspomnianych memoriałów, tak, iż w najbliższych dniach należy się liczyć z możliwą zmianą cennika za łód sztuczny.

Banda n.uchwytnych złodziei grasuje we wsiach podtoruńskich

Jakaś zręczna i bezczelna banda złodziei grasuje w okolicznych wioskach od dłuższego już czasu. Nikt dziś tam nie jest pewny swego mienia, gdyż niema tygodnia aby nie było dwóch trzech kradzieży.

W nocy z poniedziałku na wtorek u rolnika Pawłowskiego w Popiołach złodzieje wybili murowaną ścianę w obozisku i skradli 2 świnie i 15 kur. W nocy z soboty ubiegłej na niedzielę niewykryci sprawcy włamali się przez okno do mieszkania wdowy Wawrzyniak zamieszkałej na Frydolinie i skradli całe urządzenie pokoju, jak pościel, bieliznę, ubrania, maszynę do szycia i inne rzeczy wartości okolo 1000 złotych. W poprzednim tygodniu weszli złodzieje przez

okno na pierwszym piętrze do mieszkania p. Mijaka w Otlóczynie, w czasie gdy wszyscy byli pograżeni we śnie i zabrali odzież i okolo 80 zł., a trzy dni potem weszli znowu złodzieje do mieszkania p. Stanisławskiego w Otlóczynie i zabrali również odzież i pieniądze.

Całe szeregi kradzieży popelnionych i uprzednio nie naprowadziły doślad na ślady zorganizowanej bandy Ludność wiosek podmiejskich żyje ciągle pod wrażeniem, że lada chwili przyjdą złodzieje i zabiorą całe mienie.

Nie wątpimy, że władze policyjne dolożą wszelkich starań by zlikwidować groźną szajkę, której działalność zaczyna już siać panikę.

li właśnie pod wiaduktem swej maszyny. — Zderzenie, oprócz uszkodzenia w obydwóch samochodach blotników, na szczęście, nie pościagnęło za sobą przykrzejszych skutków.

— Pierścionek złoty z monogramem C. L. odebrała onegdaj policja znanemu złodziejowi. Prawy właściciel może go odebrać w Wydziale śledczym.

Z teatru

— *Beben*. Jest rzeczą powszechnie wiadomą, że „B e b e n”, nieznośny ale rozkoszny dzieciak musi zawsze podbić serca wszystkich. Nie oprze mu się ani stary niedźwiedziowaty rzeźbiarz Simonow, ani członek akademji wielki malarz Delanois, ani Pietrus Sernin, ani wreszcie

srogi komisarz Policji Państwowej Pan Ver-gnaud „Beben” da sobie radę ze wszystkimi, nawet ze starymi cnotkami — uosabiającimi staropanięską cnotę, nawet... z publiczność, która przecież jest zawsze najbardziej wymagająca, a która niewątpliwie gorąco oklaskiwać będzie w sobotę premierę kapitalnej lekkiej komedji Henequina i Vebera pt. „Beben” w koncertowym wykonaniu pp. Cedzyńskiej, Jaworskiego, Jejdego, Glińskiego, Łuczyckiej, Len-czewskiego, Małkowskiej, Porębskiej, Zarembyny, Zbierzowskiej i innych.

— *Clown Rix*. Dziś, w piątek, dnia 28 lipca br. o godz. 20-tej specjalne przedstawienie dla wojska — „Clown Rix”. Abonamenty i passe-partout nieważne

Skazanie szajki falszerzy 1 i 5 złotych w Chojnicach

W dniu 25 bm. odbyła się przed Sądem Okręgowym w Chojnicach rozprawa przeciwko szajce falszerzy monet jedno i pięć-złotówek. W wyniku rozprawy Sąd skazał Zygmunta Dobrodzieja na karę 5 lat więzienia i pozbawienie praw obywatelskich na przeciąg 5 lat. Czesława Dobrodzieja na 2 lat więzienia oraz pozbawienie praw obywatelskich na przeciąg 4 lat, Bolesława Gromowskiego na 1 rok więzienia i utratę praw obywatelskich na 4 lata, Ignacego Niemczyka na sześć miesięcy więzienia i pozbawieniem kary na przeciąg 3 lat.

Katastrofa mostu „szubienicznego“

Ostatniej nocy w Bruniewie na Żuławach załamał się podczas przejazdu furmanki z trzema osobami most zwany w okolicy „szubienicznym“. Most ten starej konstrukcji drewnianej, biegnie przez kanał łączący Łakę Zamkową z Liniewką i mimo napraw nie wytrzymał wzmożonego ruchu, jaki w dzień targowy się odbywał, tak że z hukiem załamał się Wypadek w ludziach na szczęście nie było.

W chwili zawalenia się mostu w ostatniej chwili wstrzymana została furmanka, która już wjeżdżała w obręb mostu. Trzeba nadmienić, że jakieś 10 minut przed przejazdem furmanki, pod którą się most załamał, przejechał autobus pasażerski. Gdyby wówczas się most załamał, wypadek byłby straszny w skutkach.

Sprawiedliwy wyrok

Niedawno, w jednym z miast zachodniej naszej dzielnicy, stanęły przed sądem trzy osoby: przemytnik, sprzedawca papierosów nielegalnego pochodzenia i nabywca, tj. konsumenci tychże papierosów. Po rozpatrzeniu sprawy i zamknięciu przewodu sądowego sędzia wydał wyrok skazujący. Najwyższy stosunkowo wymiar kary otrzymał, no kto?

Nabywca papierosów nielegalnego pochodzenia. On to przecież był źródłem całego łańcucha przestępstw. Dla niego to sprzedawca potajemnie produkował te papierosy, dla niego to sprzedawca namawiał przemytnika do szmuglowania niemieckiej tytoniu.

Nabywca t. j. palacz papierosów nielegalnego pochodzenia był człowiekiem inteligentnym, dobrze sytuowanym i poważanym przez miejscowe społeczeństwo. Sprzedawca był półanalfabeta i typem z podziemnej gwiazdy, który się chwycił każdego przemysłu i chętnie czyni zadość najniższym instynktom ludzkim, o ile przyniesie to zysk. Przemytnik był bezrobotnym analfabeta, którego nędza i złe podstępnie sprowadziły na drogę przestępstwa.

Krawcy pomorscy zapewniają p. Wojewodę Kirtiklisa

że całe rzemiosło pomorskie zwraca się do Rządu

Z okazji walnego zebrania delegatów związku cechów krawieckich na Pomorzu wysłano do Pana Wojewody Kirtiklisa następującą treść depezy holdowniczej:

„W dniu obrad walnego zebrania delegatów Związku cechów krawieckich na Pomorzu, odbywającemu się z okazji 700 lecia miasta Torunia w grodzie Kopernika dnia 9 lipca br. wyrażamy Ci Panie Wojewodo, jako włodarzowi ziemi Pomorskiej i Przedstawicielowi Rządu Polskiego, ser-

deczne podziękowanie za dotychczasową opiekę nad rzemiosłem pomorskim i prosimy o dalszą pomoc w przetrwaniu kryzysu, zapewniając Cię równocześnie, że całe rzemiosło doceniając zabiegi Rządu — zwraca się do Ciebie Rządu i wspólnie z nim pracować będzie dla dobra i rozwoju państwowego naszej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej.

(—) Prezydium Zjazdu“

Rolnicy! ułatwiajcie sobie regulowanie spraw finansowo-rolnych

Apel Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego

W każdym powiecie istnieje oddział Wojewódzkiego Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, pozostający pod przewodnictwem Starostów Powiatowych, którego za daniem jest ułatwienie regulowania spraw finansowo-rolnych.

Ponieważ b. często zdarza się, że rolnicy np. starają się o odroczenie wyplat, co jest połączone z wysokim dosyć kosztem, pomimo iż w danym wypadku mogą uregulować swe finanse przez udanie się do Urzędów Rozjemczych, lub też wprost nie wiedząc, dokąd skierować się ze swą sprawą, Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zachęca wszystkich zainteresowanych do jak największego wykorzystania oddziałów powiatowych Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, dzięki którym możnaby nawet często uniknąć konieczności udawania się do Urzędów Rozjemczych, co jest w każdym razie związane z dosyć poważnymi kosztami.

Dużo jest wypadków, kiedy np. dłużnik i wierzyciel, lub dzierżawca i właściciel dochodzą do porozumienia i ugody po zasięgnięciu razem opinii u delegata Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, urzędującego zwykle przy Starostwie, co zresztą jest zupełnie zrozumiałe z tego względu, że zazwyczaj delegat ten wchodzi również w skład Urzędu Rozjemczego, więc o ile nie pomoże jego rada, wypowiedziana przez niego jako delegata Komitetu, to gdy zainteresowani udadzą się do Urzędu Rozjemczego — najczęściej rada ta stanie się orzeczeniem oficjalnym, ale wtedy daleko drożej kosztuje.

Z tych i innych względów Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zaleca wszystkim wykorzystywanie Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, uważając odroczenie wyplat, połączone z długą procedurą i wysokimi kosztami, za ostateczność.

Dyrekcja PTK.

Programu radiowe

Sobota, dnia 29 lipca

7.20 Muzyka poranna (płyty). — 7.30 Płyty — 7.52 Chwilka Gospodarstwa Domowego. — 12.05 Słynni śpiewacy (płyty). — 12.35 Muzyka jazzowa w wyk. Ork. „Savoy Hotel Orpheans“. — 14.55 Płyty. — 15.05 Wiadom. bieżące. — 15.10 Kom. Państw. Inst. Eksp. — 15.15 Płyty. — 15.25 Komun. gospodarczy. — 15.35 Płyty. — 16.00 Audycja dla chorych ze Lwowa. — 16.30 Drobne utwory skrzypcowe w wyk. Fr. Kreislera (płyty). — 17.00 Odczyt. — 17.15 Koncert solistów Wyk. J. Pilinger - Kulikowska (sopr.), Józef Garzyński (tenor) i L. Urstein (akomp.) — 18.15 Odczyt z Wilna. — 18.35 Muzyka lekka z płyt. — 19.40 Kwadrans literacki: Rudyard Kipling „Venus Annodomini“. — 20.00 Koncert muzyki lekkiej. Wyk.: Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota i E. Dubrowin (balałajka). — 21.15 „Bież. wiadom. roln.“ — wygl. p. J. Platek. — 21.30 Koncert muzyki polskiej w wyk. Zb. Drzewieckiego. — 22.00 Muzyka tan. — 22.25 Wiadomości sportowe. — 22.40—24.00 Muzyka tan..

Najciekawsze audycje innych radiostacji krajowych.

16.00 Lwów. Audycja dla chorych.
18.15 Wilno. „Mustafa Kemal Pasza i europeizacja Turcji“ — wygl. p. Władysław Jawszycki - Jawszwicki.
19.05 Katowice. Recytacje autorskie Emila Zagadłowicza.
Najciekawsze audycje radiostacji zagranicznych.
19.15 Wiedeń. „Fidelio“ — opera Beethovena.
20.00 Bratislava. „Adjutant carycy“ — operetka A. Kincin.
20.05 Królewiec. Koncert symfoniczny pod dyr. Maks von Schillingsa.
20.40 Paryż (Radio-Paris) „L'Auberge au Chateau Blanc“ — operetka Benatzky'ego.
21.00 Londyn Regional. Koncert symfoniczny.

Korzystajcie ze źródeł 4407
słono-gorzkich i kapieli
w z drojowisku

INOWROCLAW

Gieldy

Warszawskie notowania
walutowe.

z dnia 27. VII. 1933 r.

WALUTY.

Dolary Stanów Zjednocz.	—
DEWIZY.	
Belgia	124,90—124,95
Bukareszt	—
Gdańsk	—
Holandja	360,90—360,00
Kopenhaga	—
Londyn	29,80—29,65
Nowy Jork	6,44—6,40
Nowy Jork teleg.	6,45—6,41
Oslo	—
Paryż	35,03—34,94
Praga	26,54—26,48
Sztokholm	—
Szwajcaria	173,23—172,80
Włochy	47,20—46,97
Berlin (w obro/ach nieofic.)	213,30

Urzędowa cedula Gieldy Zbożowo-Towarowej w Warszawie

z dnia 27 VII. br.

Ceny za 100 kg parytut wagon Warszawa,
w handlu hurtowym.

Zyto I standart 700 gl.	—
Zyto II standart 687 gl.	17,50
Pszonca 777 gl.	36,00—37,00
Pszonca jednolita 742 gl.	35,00—36,00
Pszonca zbierana 731 gl.	34,00—35,00
Owies jednolity 468 gl.	17,50—18,50
Owies zbierany 428 gl.	16,50—17,50
Jęczmień na kaszę	—
Gryka	—
Proso	—
Groch polny z workiem	—
Groch Wiktorja z workiem	—
Wyka	—
Rzepak	—
Lubin niebieski	—
Lubin żółty	—
Siemę lniane basis 90% .	—
Mąka pszenna gat. I 45% .	—
Mąka pszenna luksusowa	—
Mąka pszenna gat. I 65% .	—
Mąka pszenna gat. II 20% po lu- ksusowej	—
Mąka pszenna gat. III pośledni	—
Mąka żytnia pytł. 65—55% .	—
Mąka żytnia sitk. gat. II 50% .	24,25
Mąka żytnia razowa 95% .	—
Otręby pszenne szale	12,50—13,50
Otręby pszenne średnie	12,00—13,00
Otręby żytnie	—
Kuchy lniane	—
Kuchy rzepakowe	—
Kuchy słonecznikowe	—
Rzepak	42,00—44,00

Dom Spedycyjny „RAWA“

wł. Władysław Szymański

ul. Śniadeckich 37 Bydgoszcz Tel. 121, 2152

wykonuje 4440

PRZEPROWADZKI

wszelkiego rodzaju woza i meblowemi

KOMISARJAT RZĄDU W GDYNI

Wydział II

Gdynia, dnia 24 lipca 1933 r.

Oddział Bezp. Publicznego.
Nr. II. B. B. 38/47

KOMUNIKAT

W związku z wejściem w życie rozp. Ministra Komunikacji i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15. I. 1933 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. nr. 9 poz. 55) Urząd Wojewódzki Pomorski podaje do publicznej wiadomości, że stosownie do postanowień par. 18 ust. 2 powyższego rozp. równocześnie z wydaniem tymczasowego zaświadczenia o rejestracji pojazdu mechanicznego będzie pobierał następujące kwoty, tytułem zwrotu kosztów wykonania znaków rejestracyjnych.

1. za każdą parę tablic rejestr samochodowych 12 złotych
  2. za każdą parę tablic rejestr. motocykli z wózkiem 8 zł
  3. za jedną tabliczkę dla motocykla bez wózka 5 zł.
- Należne kwoty winny być wpłacone do którejkolwiek Kasy Skarbowej na rzecz Urzędu Wojewódzkiego dochód Min. Komunikacji Dz. 4 rozdz. 4 par. 15 jako opłatę za znaki rejestracyjne a kwit jako dowód należy dołączyć do podania o rejestrację lub przerejestrowanie pojazdu.

Za Komisarza Rządu: (—) Z. Śwacherski, Naczelnik Wydziału

KOMISARJAT RZĄDU W GDYNI

Wydział II

Gdynia, dnia 20 lipca 1933 r.

Oddział Bezp. Publicznego. Nr. II. B. B. 26/4.

Zarządzenie Komisariatu Rządu w sprawie ozwolenia na broń

W związku z wejściem w życie prawa o broni, amunicji i materiałach wybuchowych z dnia 27 października 1932 r. — Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 807 — oraz rozporządzenia wykonawczego Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 23 marca 1933 r. — Dz. U. R. P. Nr. 22 poz. 179 — nie wszystkie osoby zamieszkałe na terenie obszaru administracyjnego Gdyni, a posiadające broń zaopatrzyły się w pozwolenia na broń.

Wobec tego Komisariat Rządu wyznacza ostateczny termin złożenia prób o pozwolenie na broń do dnia 31 sierpnia br.

Osoby, które posiadają broń, a nie złożyły do dnia 31 sierpnia br. próby o pozwolenie na posiadanie wzgl. o pozwolenie na posiadanie i noszenie broni, winny najdalej do dnia 30 września br. pozbyć się posiadanej broni, w przeciwnym bowiem razie zostaną w myśl art. 48 i 49 prawa o broni itd. ukarane aresztem do 6 miesięcy lub grzywną do 5.000 zł. Broń i amunicja zostaną skonfiskowane.

Komisariat Rządu zwraca uwagę na to, że w myśl cytowanego nowego prawa o broni itd. konieczne jest pozwolenie nie tylko na prawo noszenia broni, ale nawet również na prawo samego posiadania broni.

Oficerowie rezerwy nie potrzebują pozwolenia na prawo posiadania broni służbowej, natomiast muszą uzyskać pozwolenia na prawo noszenia tej broni jako osoby cywilne. Jeśli natomiast chodzi o broń nie służbową oraz o broń myśliwską, to oficerowie rezerwy winni postarać się o pozwolenie na posiadanie i noszenie takiej broni.

Amunicję można nabywać tylko na podstawie pozwolenia na broń i to tylko na broń, wymienioną w tem pozwoleniu. Podanie (prośba) o pozwolenie na broń winno zawierać następujące dane:

1. Imię i nazwisko; 2) szczegółowe umotywowanie; 3) personalje, — zawód i adres; 4) opis posiadanej broni tj. a) rodzaj broni, b) system i firma fabr. c) kaliber d) numer; 5) opłata stemplowa 5.00 zł. od podania, 50 groszy od każdego załącznika i 5.00 zł. od pozwolenia; 6) 1 fotografia bez nakrycia głowy (wyraźna z ostatnich czasów).

Kto posiada zbiór broni, służący dla celów muzealnych lub tp., winien postarać się o pozwolenie na prawo posiadania zbioru broni.

W tym wypadku należy do podania dołączyć wykaz przechowywanej broni podając opis broni palnej jak wyżej podano. 4484

Ostediłem s c

w Toruniu przy ul. Szerokiej nr. 17 I p.

Telefon 513.

K. TOMASZEWSKI

4475

adwokat

Przejąłem kancelarię po s. p. adwokacie Dr. Skąpskim i kwiduję zawisłe w tej kancelarii sprawy.

Sierota

zdrowa, czysta, lubiąca dzieci chętnie obejmie posiada do dzieci. Łask. zgł. do „Gazety Morskiej“ pod „Uczciwa“ 4417

Pokój umebl.

wynajmę. Toruń, Przedzamcze 13, L 4476

Zgubiona

legitymację bezrobocia Nr. 5510 unieważniam. Ramotowski Aleksander Gościłcino, 4413

Lisy srebrne,

niebieskie, norki do hodowli w znanej pierwszorzędnej jakości dostarczają Zjednoczone Hodowle Zwierząt Futerkowych.

Centralne Biuro

Zbiczno

pošta Zbiczno,

Pomorze

Prospekty

bezpłatnie. 4011

Bacność Rolnicy i Mleczarnie!

Pocynowanie wszelkich maszyn mleczarskich wykonuje F. Kujawski, Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza, Toruń. 2971

PIERWSZORZĘDNY

gabinet kosmetyczny

„Mimoza“

dypl. Université de beauté Cedib w Paryżu) odmładza usuwając wszelkie wady cery i włosów, przyciemnia brwi i rzęsy. Toruń, Szeroka 37 II. n. 1196

Wypzedaż Sezonowa!

Bogate zaopatrzenie naszego domu, daje specjalne możliwości wyboru. I teraz chodzi tylko o towary gatunkowe pierwszej jakości. Każda sztuka jest tania.

Kapelusze damskie

Kapelusze damskie we wszystkich kolorach	0.75
Kapelusze damskie w modnych kolorach i formach	1.50
Kapelusze damskie modne plecionki	2.50
Berety flanelowe ze spinką, białe i w modnych kolorach	1.95

Partja rękawiczek bez błędu

serje	I	II	III
	0.95	1.95	2.95

Bielizna damska

Koszulki damskie dzienne z koronkami	0.58
Koszulki damskie z szerokimi ramiennikami z trwałego materiału z koronkami	1.25
Koszulki damskie nocne w różnym wykonaniu	0.95
Kombinacje ze sztucznego jedwabiu	2.50

Artykuły kąpielowe

Damskie kostiumy wełniane wieszane w serjach	3	4	5	6
serja I: teraz	3.90	4.50	4.90	5.50
serja II: teraz	5.50	5.90	6.50	6.90
Kostiumy męskie wełniane serja I				II
				teraz 4.90 5.50
Kostiumy kąpielowe męskie trykotowe serja I				II
				0.95 1.45
Plaszcze kąpielowe dla panów i pań w różnych gatunkach i wzorach	7.50	5.50	4.50	
Ręczniki frotterowe w wielkim wyborze	1.35	0.85	0.65	0.35

Towary modne

Kolnierze do sukni z georgette albo pikee	0.45
Kolnierze batystowe w modnych gatunkach z eleg. wstążką, szt.	1.95
Wstążki do sukni, organdy albo batist szklany	0.68

Suknie do prania

serje	I	II	III	IV	V
	1.95	3.90	5.90	7.50	12.50

Partja płaszczy damsk.

kopjowane modele . . . . . 68.—

Kostiumy damskie serja I II III

teraz tylko . . . . . 29.—48.—59.—

Partja jacek płóciennych i suk.

teraz tylko 9.75

Bluzki jedwabne trykotowe i do prania z długimi rękawami

serja	I	II	III
	1.95	2.95	3.95

Pulowery damskie

serja	I	II	III	IV	V
	0.95	2.75	3.75	4.75	5.75

Nasz oddział materiałów przynosi sensacje!

Sztuczny jedwab do prania piękne pasy i wzory kwiatowe 70 cm szerokie dawniej do 1.25, teraz	0.48
Szyfon na suknie, sztuczny jedwab, specjalne wzory 90 cm szerokie, dawniej 2.90, teraz	1.45
Marocain wzorzysty, sztuczny jedwab podwójna szerokość. — Borkencrepe, sztuczny jedwab w wielu kolorach 100 cm szer. — Toile de soie czysty jedwab w jednym kolorze wzorzysty, dawniej do 5.80, teraz	1.95
Toile de soie, wyjątkowo w dobrym gatunku, czysty jedwab w różnych kolorach, 80 cm szerokie, teraz	2.25
Crepe Maroc wzorzysty, sztuczny jedwab, 80 cm szeroki. — Crepe Germaine i Parisette, gatunki Goldberger-Bemberg. — Toile Raye, czysty jedwab 80 cm szeroki. — Crepe Georgette, 100 cm szeroki. — Crepe Marocain, wzorzysty, sztuczny jedwab, podwójna szerokość, dawniej do 6.90, teraz	2.75
Crepe de chine wzorzysty, czysty jedwab 100 cm szer., dawniej do 13.75, teraz Goldschae gatunek Goldberger-Bemberg 100 cm szer., piękne gatunki i wzory dawniej 6.90, teraz	3.90
Materiały na suknie, czysta wełna m. in. 135 cm szer. Kamgarn-Boucle 130 cm szer. Straminette 90 cm szer. Crepe Martele, Afghalaine i Wellencrepe dawniej od 3.50 do 5.90, teraz	1.65
Materiały na suknie czysta wełna m. in. 135 cm szer. Suknie-Ajour, 90 cm szer. Podw. crepe Kogucia noga 130 cm szer. Georgette-Craquele 70 cm szeroka dawniej od 3.50 do 6.50, teraz	1.95
Materiały na suknie czysta wełna 135 cm szer. Georgette Roumaine 130 cm szer. Nette dawniej 5.50 i 7.50, teraz	2.40
Materiały na płaszcze i suknie czysta wełna 125 cm szer. Georgette-Relief 140 cm szer., na płaszcze sport. 100 cm szer. Crepe Caid dawniej do 6.50, teraz	2.90
Materiały na płaszcze i suknie czysta wełna 130 cm szer. Fresko-Georgette 130 cm szer. Afghalaine 100 cm szer. Kamgarn-Georgette 140 cm szer. na płaszcze. Roumaine-Diagonal i Noppen dawniej do 12.50, teraz	3.90
Muselin do prania, wzorzysta w różnych gatunkach, teraz m	0.38
Materiały na koszule sportowe, modne desenie, dwustronnie wzorzyste, 80 cm szer., teraz m	0.48
Krepp do prania w pięknych deseniach, teraz	0.58
Georgette bawełniana miękka, drobno krepowana, na suknie, ca 100 cm szer., daw 1.65, teraz m	0.78
Taffet-Chinette w doskonał. gat. na bieliznę damską, w różnych kolorach, 80 cm szer., daw. 1.75, teraz m	0.85
Vistra-Flamenga w modnych ciemnych deseniach na suknie ca 80 cm szer., dawniej 1.45, teraz m	0.98
Creponette, modne pasy i kraty, ca 70 cm szer., daw. 1.35, teraz m	0.95
Voll-Voile, modne desenie, ca 100 cm szer., daw. do 2.75, teraz 1.45	1.10
Musselin wełniany na suknie, ca 75 cm szer., teraz	1.25
Cotele-Voile, jasne i ciemne wzory ca 100 cm szer., teraz	1.45

Suknie jedwabne

serja	I	II	III	IV	V
daw.	19.50	48.—	62.—	135.—	350.—
teraz	12.50	19.50	29.50	39.50	48.—

Suknie wełniane

serja	I	II	III	IV	V
daw. do	18.50	27.—	48.—	48.—	80.—
teraz	9.50	12.50	19.50	24.50	29.50

Artykuły męskie.

Partja kołnierzyków (trzykrotny) modne fasony teraz 0.50	0.35
Partja krawatów, sztuczny jedwab, w pięk. deseniach teraz 0.78	0.18
Partja krawatów czysty jedwab, jednokolorowe, zielone, brązowe, niebieskie, czarne, bordeaux teraz	1.45
Partja koszul sportowych z kołnierzem i krawatem, kolorowe, dobry perkal, teraz	1.95
Partja koszul sportowych z kołnierzem i krawatem w jednym kolorze, crepe sportowa, teraz	2.95
Partja koszul dziennych, perkal, kolorowe, podwójny gors jeden kołnierzyk, teraz	2.25
Partja koszul dziennych, w różnych kolorach i deseniach i jednokolorowe, niebieskie i szare, dobry sephir, podwójny gors, 2 kołnierzyki, teraz	4.50
Partja kapeluszy filcowych, towar bez błędu, włosisty teraz 3.50, włosisty	2.90

Artykuły bawełniane.

Materiał na ręczniki kuchenne, w szare pasy teraz m	0.18
Surówka dobrej jakości m	0.28
Surówka na koszule trwała i dobre gatunki 65 cm szerokie m	0.35
Materiał na bieliznę, trwały towar 70 cm szeroki	0.33
Linon na bieliznę — prześcieradła, pokrycia, bielone 130 cm szer. m 0.95	0.78
Madapolam miękkie gatunki na bieliznę ca 80 cm szer.	0.58
Obrusy do kawy 130/140 trwały gatunek w róż. kol. i deseniach teraz	1.75
Powłoki, na jedną osobę z trwałego linonu, teraz	2.95

Wielka partja damskich i męskich parasoli za połowę ceny

Trykotażę

Trykoty męskie. Trwale gatunki długie, wielkość 4	0.85
krótkie wielkość 4	0.65
męskie koszule trykotowe, z podwójnym gorssem, wielkość 4	1.45
kalesony męskie makko, wielkość 4 trykotowe majteczki, w pięknych kolorach dla pań wielkość 4	1.65
dla dzieci wielkość I	0.38
majteczki damskie sztuczny jedwab pół milanaise II wybór, 4-6	0.18
0.95	1.45
towary ogólne II wybór, wielk. 4-6	

Partja trykotarzy z małymi błędami m. in. koszule polo, majteczki męskie, jaczki kolorowe, kalesony męskie, koszulki damskie, majteczki damskie i t. d. po wyjątkowo niskich cenach.

Pończochy

Pończochy damskie, sztuczny jedwab do prania, bez błędu	0.68
Drugi wybór	0.55
Pończochy damskie sztuczny jedwab do prania bez błędu	1.45
Drugi wybór	1.25
Pończochy damskie, prawdziwe makko, bez błędu 0.72 II wybór	0.58
Skarpetki męskie, trwała bawełna, według wzorów 0.47, 0.38	0.18

Fartuchy

Jumper z dwóch części z materiałów do prania 1.35	0.70
Białe płaszcze damskie do gospodarstwa bez rękawów z bardzo dobrego sephiru, wielkość 42-46, teraz 2.90	1.95
Partja fartuchów dla dzieci, na wzór ubranka, kreton pinktowany z kolor. obwódką, dawn. 3.25, teraz	1.95

Chusteczki do nosa

Chusteczki dziecięce, z brzegiem kolorowym, sztuka 0.12	0.8
Chusteczki męskie w dobrym gatunku z brzegiem do gotowania 0.30	0.20
Chusteczki haftowe, z batystu makko, z mierzka i brzegiem 0.38	0.28

Partja nadkurzonych robótek ręcznych po bardzo niższych cenach

Plaszcze damskie

Serja	1	2	3	4	5
Teraz	9.50	16.50	27.50	39.—	54.—

Dekoracje wewnątrz

Materiał firankowy ceru 1.20 szeroki materiał woalowy 1.20 szeroki, niciane, teraz m	0.85			
Tiul kratkowany ceru, stary marszczony 200-400 cm szer., teraz m ²	1.30			
Garnitury tiulowe, z błędami fabrycznymi w fabryce reperowane serja I II III IV				
teraz	2.25	3.75	5.90	7.50
Story z metra w różnych gatunkach teraz m	3.90			
Materiały dekoracyjne z sztucznego jedwabiu na różne garnitury ca 130 cm szer., bardzo tani, teraz m	2.45			
Materiał na chodniki ca 65 cm szer., teraz m	1.10			

Zwróćcie dzisiaj wieczorem uwagę na nasze Wystawy. Wypzedaż rozpocznie się jutro rano.

Freymann

Dom towarowy dla wymagających. Gdańsk, Kohlenmarkt.

Największe wydarzenie W GDAŃSKU

Kolosalny, składający się tylko z samych sensacji. Program na wędrownym stadionie.

Codziennie o godz. 3 popołudniu i 8 wieczorem pełen program wieczorny. Bezrobotni i dzieci płacą na przedstawienia popołudniowe tylko 50% ceny biletu. (wylącznie galerji)

300 zwierząt w zwierzynicy Krone
czeka na wasze odwiedziny. Każdy gdańszczanin musi zobaczyć ten olbrzymi zwierzynek, który jest otwarty codziennie od godz. 9-jej rano aż do zmroku. Karmienie dzikich zwierząt o godz. 11-jej.
Ceny popularne.

K R O N E

Gdańsk, tuż przy stoczni Schichau, linie tramwajowe 8 i 4, tel. 232.10. Tramwaje kursują codziennie od godz. 19-jej i po skończeniu przedstawieniu na plac cyrku. 4479

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Nieruchomość położona w Tupadłach, powiat morski i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Tupadła wykaz L. 116 na imię profesora Zdzisława Glogiera zamieszkałego dawniej w Wejherowie, obecnie w Warszawie ul. Wileńska 15 zo stanie w drodze egzekucji dnia 23 września 1933 r. o godz. 10 przed połudn. wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 6.

Nieruchomość składa się z obszaru 1,26,42 ha, jest niezabudowana i została oszacowana jako plac budowlany w miejscowości kąpielowej na sumę 50568 zł.

Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 4 maja 1933 r.

Puck dnia 24 czerwca 1933 r.

2 K 8-31
Sąd Grodzki.

Zlec. 821

4482

Spis zapowiedzi nr. 9

ZAPOWIEDZ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że

1. ślusarz maszynowy Georg Hoffmann separatory zamieszkały w Gdańsku ulica Vorstaedischergraben nr. 26 syn emerytowanego kierownika maszyn kolejowych Ludwiga Hoffmanna i niezwiązanego z nimi Pauliny z domu Korszyńskich zamieszkałych w Gdańsku ulica Holzraum nr. 5

2. panna Franciszka Fast bez zawodu zamieszkała w Helu powiat Morski córka mistrza szewskiego Korneliusa Fast i żony jego Terese Fast z domu Schneider zamieszkałych w Helu powiat Morski chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Helu i Gdańsku.

Hel, dnia 28-go czerwca 1933.

Urząd stanu cywilnego (—) Konkel.

4480

357

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

Dnia 2 sierpnia 1933 r. o godzinie 10-jej odbędzie się w Grudziądzu, Pl. 23 Stycznia 8-10 przymusowa sprzedaż przedmiotów złotych jak: zegarka z dewizką, broszki do krawatu i pierścionka z brylantem. Blizsze szczegóły na tablicy ogłoszeń 1. Urzędu Skarbowego w Grudziądzu.

I. Urząd Skarbowy w Grudziądzu.

Kierownik Urzędu (—) Ohwiakowski.

Zlec. 498-9

4487

Bydgoska Gazownia Miejska ogłasza przetarg na:
1) zwózki od 100 kg. koksu i materiałów do odbiorców w Bydgoszczy,
2) przydział furmanek parokonnnych z 2 pracownikami za 8 godzin pracy.

Oferty składać w kopertach do Gazowni pokój 11 w terminie do dnia 29 bm. godz. 12-ta. Zastrzegamy sobie prawo wolnego wyboru oferenta bez względu na wysokość kwoty, względnie nie przyjęcia żadnej oferty.
4485

5141

WYPRZEDAŻ SEZONOWA

ROZPOCZNIE SIĘ

DNIA 29 LIPCA O GODZINIE 8 RANO

Kolosalne są korzyści i możliwości taniego kupna, jakie Wam dajemy. Obecna nasza Wyprzedaż Sezonowa przekroczy wszystkie oczekiwania!

Oto parę tylko przykładów: Znajdziecie teraz u nas elegancką suknię damską za 2.90 modny płaszcz za 9.75, piękną bluzkę za 1.90, a dla panów krawaty za 0.18, i t. d.

Ale ceny jeszcze nic nie mówią. Przyjdźcie natychmiast, nie zwlekajcie i zobaczcie towar i cenę, bo to, co jest najlepsze, zostanie rozchwyte!

STERNFELD GDAŃSK LANGGASSE LANGGASSE

RAKIETY tenisowe

oraz wszelkie przybory do tenisa (reper, od 0.55 zł struna, kompl. naciagi od zł 11.—) szybko i tanio. Fachowa obsługa — dla Klubów i Stowarzyszeń specjalne ustępstwa. 4342

B. Paul

Kostjumy kąpielowe, artykuły sportowe — Bydgoszcz
sływaki itd. **Stotra Skargi 12**

Magistrat miasta Łabiszyna powiat szubiński przyjmie sekretarza.

tylko rutynowaną siłę obznajmioną z ustawodawstwem administracyjnym, biegłego korespondenta. 4481

Magazyn

z bocznica kolejową, 26/69 mtr. z obszernym oparkiem nionem podwórzem do wyczerpania wzgl. sprzedania. Zgłoszenia do Administracji pod Nr. 4474.

Lakiery

farby, pokost, terpentyna, klej, szelak, brzozy, tapety, szablony, listwy 4317

poleca najtaniej

Hurtownia

Jan Kapczyński

Toruń — Brodnica

Bernard Wojewski

Wejherowo, Sobieskiego 2

Telefon 237

Filja Gdynia Staromiejska

UWAGA

Przed 3955

kupnem

przekonaj się jakości kosy

Najlepsze kosy

Pleszewianki

w cenie

od 11.90-12.90zł

Z gwarancją piśmienną, w razie gdyby kosa okazała się nie dobra, bez wszelkiej dopłaty zamieniamy.

Pape

lepnik, smoła, karbolineum, wapno, cement, gips, krede, trzcina, węgiel, koks, drewno opałowe i t. p. poleca najtaniej

„ROLHAN“

Toruń, Żeglarska 14
telefon. 92. 4063

Wózki

dziecięce, najnowsze modele najtaniej 3194
Bydgoszcz, ul. Długa 5

25 groszy oryginalna matjasy angielskie grzyby litewskie, oliwa 100 gramów 50 groszy. Kredyt na asygnyaty. Araszcowski Chelmieński. 4488

Nadzwyczaj tanie oferty podczas naszej tegorocznej, ogromnej

KOŃCOWEJ WYSPRZEDAŻY SEZONOWEJ

we wszystkich oddziałach naszego magazynu.

WALTER & FLECK A. G. GDAŃSK, Langgasse

Ogłoszenia: wiersz 1 milim. na stronie 7-lamowej . . . 0,20 zł w tekście na pierwszej stronie . . . 1,00 zł na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł — w tekście . . . 0,50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenie skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersze m/m na stronie 7-lamowej . . . 15 fen.
Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen.
Przy sądowym śledzeniu należności rabat upada. Za terminowy druk przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Mężniński, Toruń, ul. Moniuszki 26. m. 1.
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańskie: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kaszubischer Markt 21, I. p.
Red. odpow. na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Mostowa 6.
Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, Szkolna.
Red. odpow. na Grudziądz: Wacław Gańca, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9)
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław: Henryk Lisiecki, Inowrocław, ul. Solnykowa 4.
Za ogłoszenia odpowiada administracja.
Wydawnictwo: „Dzień Pomorski”, „Gazeta Gdańska”, „Gazeta Morska”, „Gazeta Mogileńska”, „Dzień Bydgoski”, „Dzień Grudziądzki”, „Dzień Kujawski”.
Nakładem i czełkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.

Abonament miesięczny wynosi

w ekspedycji miejscowych agencjach . . . 3.- z z odnośnikiem do domu . . . 3,40 zł przez pocztę z odnośnikiem . . . 3,56 zł pod opaską . . . 4,50 zł w Gdańsku przez pocztę . . . 2,50 gd przez chłopca . . . 2,30 gd z odbieraniem w administracji wprost gd 2, zagranicą 4 gd . 7.- gd W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma